53 (8885)

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 54 (8886) | 1959 оной мартын 5, четверг | Сэн 20 мүнгэн

ПОЛИ, САБШАЛАН ДЭЭРЭ НАГ ШЭБХЭ ЕХЭЭР ГАРГАЯ

Долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ ...оһо тарянай, кукурузын, хар...бхын, үбһэ ногооной үндэр баян ...гаса абажа, ниитын малда хүсэд ...эхэ элдэб тэжээл бэлэдхэхэ гэ...э республикын колхоз болон ...хозуудай дайшалхы зорилго ... Имагтал энэ зорилгые амжал...айгаар шиидхэжэ шадабал, адуу ...лай тоо олошоруулха, ашаг шэ...ень эрид дээшэлүүлхэ түсэб, ...ганууд нэрэтэй түрэтэйгөөр ...үргэгдэхэ болоно бшуу.

...эд газар таряалангай ургасые ...эшэлүүлхэ арга боломжонууд ... гү? Бии. Эгээн түрүүн респуб...лын колхоз болон совхозууд хоёр ...гаад мянган гектар үһалагдадаг ...бшалан, таряалантай. Хэрбээ ...оор оролдоо һаа, энэ газарһаа ...аршье жэлдэ үндэр баян ургаса ...жа болохо. Энээндэ юун дута...б гэхэдэ, олонхи колхоз, совхо...д тэрэ газарые һайса үтэгжүүл..., зүбөөр эдлэжэ шаданагүй. ...ли, сабшалан дээрэ наг шэбхэ, ...бэ, шубуунай аргал гэхэ мэтэ ...агай үтэлжүүлгэ тон багаар ...ргагдана, заримдаа энэ хүдэлмэ...риин ёһо тэдысэ хэгдэнэ.

Эгээл энэ шалтагаан дээрэһээ ...ложо жэлһээ жэлдэ сабшалангай ...ар хороно, ургасань доошолно. ...рбээ 1953 онтой сасуулбал, нё...ндо 100 мянган тонно үбһэн ба...р абтаа. Сабшалангай гектар ...рһөө миил 6,6 центнер үбһэн ...ргагдаа. Иимэ байдалтай мү... үедэ яашье эбсэжэ болохогүй. ...Үһалуури, үтэгжүүлгэ хоёрые ...олдосотой һайнаар ябуулжа, үб... ногооной, хартаабхын, турнеп...э, кукурузын, ороохо тарянай ...н ургаса жэл бүри туйладаг тү... республика доторнай ...н. Энэ хүдэлмэри Бичурын ай...гай олонхи колхозуудта, тэндэхи ...хоздо эмхитэйгээр ябуулагдана. ...урын хониной совхоз нёдондо ...ы сабшалангайнгаа гектар бү...өө 12 центнер үбһэ абаа.

Гэбэшье республика дотор саб...лан, таряалангые үтэгжүүлхэ хү...лмэри муугаар ябуулагдана, тэ...эй түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэг...эгүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ сабша...н дээрэ шэбхэ гаргаха түсэбэй ...адынишье бэелүүлэгдээгүй бай...ю. Тиин Хэжэнгын, Кяхтын ай...гай колхозууд энэ түсэбөө миил ...7 процент дүүргэһэн байха юм. Энэ хүдэлмэри байгша ондошье ...галтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Ок...бриин эхинһээ февралиин тэн хү...эр наг шэбхэ гаргаха түсэбэй ...ойдоол хорёод процентнь, тэрэ ...одо сабшалан дээрэ шэбхэ зөөг...хэ түсэбэй миил арба гаран про...нтнь дүүргэгдээд байнхай. Ур...хидаал адли Хэжэнгын, Кях...н, Сэлэнгын, Хоринн, Зэдын ай...гай колхозууд аргал шэбхын аша ...ые хэрэгсээнгүй, сабшалан, та...алангаа үтэгжүүлхэ тушаа бира... юумэ хээгүй байһаар.

Мүнөө үедэ долоон жэлэй түүхэ...түсэбэй ёһоор адуу малаа оло...ршуулха, ашаг шэмыень ехэдхэхэ ...шаа айхабтар ехэ зорилгонуудай ...бэйдаад байхада иимэ харюусал...гагүй, аали нобшо ажалые тэсэжэ болохо аал? Яашье болохогүй.

Тиимэһээ колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, аймагуудай партийна, советскэ органууд, хүдөө ажахын инспекцинүүд хүдөөгэй ажалшадые оролдосотойгоор эмхидхэжэ, доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэжэ, март—апрель һарада үтэгжүүлгэ зөөжэ гаргаха түсэбые заабол дүүргүүлхэ уялгатай. Энэ хүдэлмэридэ хэрэгтэй соонь трактор, автомашина, мори унаа табиха шухала. Бригада, фермэ, звено бүхэндэ тусхай түсэб, график хүргэгдэжэ, тэрэнэй дүүргэлтын хойноһоо шанга хиналта табигдаха, тэдэндэ бодото туһаламжа үзүүлэгдэхэ зэргэтэй. Колхоз, совхозуудай механизаторнууд шэбхэ малтаха, ашаха, буулгаха хүдэлмэриие оньһожоруулха тушаа оролдохо болоно.

Эдэ бүгэдын хажуугаар колхоз, совхозой партийна эхин организацинууд энэ шухала хүдэлмэриин аша туһые хүн бүхэндэ ойлгуулжа, олониитын хабаадалгатай воскреснигүүдые, габшагайгаар хүдэлхэ недели, һара гэхэ мэтые соносхожо, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зэргэтэй. Тиигэжэ хабарай тарилгын эхилтэр нэгэшье обоохой аргал шэбхэ газаагаа үлөөнгүй, дууһыень сабшалан, таряалан дээрэ гаргажа, долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр баян ургаса абаха үндэһэ һуури табиха гээшэ мүнөөдэрэй наангин хэрэг мүн.

Гэхэтэй хамта наг шэбхые зүбөөр хэрэглэхэ шухала. Зарим нэгэн колхоздо энэ жэлдэ тарилгын хэгдэхэ газарта оройдоошье шэбхэжээгүй шэнэ аргал зөөжэ гаргаад, жэжэхэн обоохойнуудаар тараажа хаяха будүүлиг баримтанууд үзэгдэнэ. Теэд иимэ үтэгжүүлгэһээ ямаршье үрэ гарахагүй, харин тэрэнһээнь элдэб буртаг үбһэн ургажа, ургасада тодхор татаха байна бшуу. Тиимэһээ наг шэбхэ зөөхэ, тэрэниие зүбөөр хубаарилан обоолхо, тарааха хүдэлмэри имагтал мэргэжэлтэдэй, ударидалга доро ябуулагдаха зэргэтэй.

Тэрэшэлэн колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хүдэлмэриие урагшатайгаар ябуулхын тула наг шэбхэ суглуулха, зөөхэ хүдэлмэриин түсэб, даабариие дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн колхозник, совхозой хүдэлмэришэн бүхэниие урмашуулха, ажалайнь түлөөһые ехэ болгохо ёһотой. Тэрэшэлэн хубиингаа ажахыһаа аргал шэбхэ зөөжэ гаргахадань колхознигууд, хүдэлмэришэдые мүн лэ урмашуулха хэрэгтэй.

Нүхэд колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэд! Хабарай тарилгын эхилтэр сабшалан, поли дээрээ 1,6 миллион тонно наг шэбхэ зөөжэ гаргаха даабаряа дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы арга боломжоёо, хүсэ шадалаа элсүүлэе! Энэмнай партиин XXI съездын хараалһан асари ехэ түсэбые бэелүүлхэ бодото хэрэг гээшэ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

...СССР-эй Верховно Соведэй Президиум хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зууршалгаар Автоматизациин, машина бүтээлгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитет байгуулаа. Автоматизациин, машина бүтээлгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшээр—СССР-эй Министрээр нүхэр **Костоусов** Анатолий Ивановичые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум томилоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зууршалгаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй научно-экономическа совет байгуулаа.

Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан Москваһаа мордобо

Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан мартын ... үдэр үдын хойно «Комета» ...хэ самолёдоор Лондон бусаба. ...уковска аэродром дээрэ суглараһан москвагайхид тэрэниие халуунаар мордохуулаа. Гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд болон СССР соогуур премьертэй ябалсаһан бусад хүнүүд Макмиллантай хамта түрэл орондоо бусаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, А. Н. Косыгин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд Англиин айлшадые мордохуулаа.

Великобританиһаа СССР-тэ байдаг Элшэн сайд сэр Патрик Райли, дипломатическа корпусой гэшүүд, мүн советскэ болон гадаадын корреспондентнүүд мордохуулагшадай дунда байлсаба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев аэродром дээрэ үгэ хэлээ.

Удаань Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан харюугай үгэ хэлэбэ.

Н. С. Хрущев болон советскэ бусад хүтэлбэрилэгшэд айлшадые самолёдтонь хүрэтэр үдэшөөд, харгыдаа һайн ябахыень тэдэндэ хүсэһэн байна. (ТАСС).

Долоон жэлэй түрүүшын хабарые ямар бэлэдхэлтэйгээр угтахатнайб?

Рейдовэ бригадын мэдээсэл

Эдэ дутагдалнууд түргөөр усадхагдаха ёһотой

Үнгэрһэн жэлдэ «Путь Ленина» колхоз ороохо таряа абалгаар Мухаршэбэрэй аймаг дотор гээгдэнги колхозуудай нэгэн байгаа. Энээниие иимэ баримта гэрщэлнэ. Хэрбээ тус колхоздо урзанда гектарай дунда зэргээр 7 центнер ороохон абтаһан байбал, нёдондо 5,6 центнер ургаса хуряагдаа. Тиихэдэ тэжээлэй болон техническэ ургамалнуудай, овощиин тон бага ургаса абтаа. Кукурузын, сахарай свёклын ургаса абтаагүй. Иигэжэ колхозой горьтой зөөри миил талаар гаргашалагдаа. Шалтагаанинь юун байгааб гэхэдэ, газар таряалангай элдүүрилгые һайжаруулхын, шанаржуулхын хойноһоо биратай юумэн хэгдээгүй. Мүнөөшье тарилгада бэлэдхэл аали нобшоор ябуулагдана.

Манай газетын рейдовэ бригадада хабаадагшад хүдэлмэридэнь ехэ дутагдалнуудай бии байһаниис элирүүлбэ. Энэ жэлдэ хэды колхозуудай томодхогдоходо тус колхоз «Знамя Ленина» артелиин 7-дохи комплексно бригадань болоһон юм. Байгша ондо бригада 1225 га ороохо таряа, 400 гектарта зелёнко болон бусад ургамалнуудые, хамта 1800 шахуу гектар газарта тарилга хэхэ байна. Хахалагдаһан парынь оройдоол 747 гектар. Нёдондо жэлдэшье энээнһээ ехэ пар бэлдэгдээгүй байгаа. Пар хахалалгые ехэдхэхэ тухай онсо анхарал табигдаагүй байшоо.

Хабарай тарилга ойртоо. Гэбэшье хүдэлмэриин түсэб мүнөө болотор зохёогдоогүй байһаар. Энэ жэлдэ ямар полидо юун таригдаха тухай хэлсэгдээгүй, севообородой түсэб табигдаагүй байна. Эндэхи агроном нүхэр М. Лагерева ажал хэрэгээ мууса эрхилнэ. Тэрэ ажалһаа гаража, хэрэг дансаяа тушаагаад, нютагаа бусаха гэһэн һаналда эзэлэгдэнхэй.

Ерэхэ хабарай тарилгада 2800 гаран центнер үрэһэ хүрэнгэ бэлдэгдэнхэй. Тэрэнь булта сэбэрлэгдээ. Гэбэшье хахадһаа ехэнхинь үрэһэнэй лабораторидо шалгагдаагүй. Гадна 240 центнер овёсой, 75 центнер ячмениин, 14 центнер гэршүүхын үрэһэн дутана. Дутуу үрэһэеэ андалдажа абаха гэжэ оролдоногүй.

Поли дээрэ 4000 тонно наг шэбхэ гаргаха түсэбтэй аад, оройдоол 500 тонно гаргаа. Тэрэнэйнь 100 тонно кукурузын полидо, 70 тонно огородто, бэшэниинь сабшалан дээрэ гаргагданхай. Тиигээд энэ шухала хүдэлмэри үнинэй орхигдошоо. Дулаанай сагта бэлдэгдэһэн шэбхэнь мүнөө хүрэтэр поли дээрэ хүсэд гаргагдаагүй байһаар.

Тарилгын машина, зэмсэгүүдэй заһабарилга барагсаан шахуу дүүрэнхэй. Заһабарилгын үедэ механизаторнуудай оролдосотой һайнаар ажаллажа байһаниие тэмдэглэхээр байна. Тиигээдшье Гашейн РТС үшөөл хангалтагүйгөөр ажаллана. РТС-эй мастерскойдо 6 трактор капитальна заһабарилгада ороһон байгаа. Бүхы тракторнуудайнь двигательнүүд муугаар хабсаргагдажа, дахин заһабарида ороһон байха юм. Тиихэдэ запасной частьнуудаар хүсэд хангагданагүй. Анзаһанай шаблаа, корпус гэхэ мэтын детальнуудай үгы дээрэһээ анзаһа заһабарилга удааруулагдана. Тиихэдэ тарилгын эхилэмсээр газарай хүрьһэ нягтаруулха катогууд олон хэрэгтэй болохо юм. Нёдондо жэлдэ хэгдэһэн катогуудһаань нэгэншье байхагүй, булта эбдэршэнхэй.

— Һайн катогуудые бэлдэжэ абахада ехэ юумэ хэрэггүй. Зүгөөр энээндэ анхарал хандуулагдадаггүй,—гэжэ механизаторнууд мэдүүлнэ.

Гадна минеральна үтэгжүүлгэ 40 тонно бэлдэгдээ. Бага мүртөө тала дунда адхагдашанхай. Үрэһэнэй таряан нара һалхинда байлгагдажа, шанаржуулагдаха ушартай байгаа бшуу. Тиимэшье юумэн хэгдэнэгүй. Хэрэгтэй болохо мэшээгүүдшье ехэ дутамаг.

Тэрэшэлэн механизаторнууд болон таряан ажалда ябадаг хүнүүдэй байра байдал таарамжатайгаар түхеэрхэ хэрэгтэ эртээнһээ анхарал табихаар болобо. Түгэнэ нютагай полевой стан тосхонһоо холохон газарта байдаг. Эндэ бани баригдаагүй байна. Тиихэдэ механизаторнуудай байха нүүдэл вагончигуудые түргөөр заһабарилха шухала.

Кукурузын болон сахарай свёклын баян ургаса ургуулхын тулада биратай хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Байгша ондо бригадынхид 65 гектарта кукуруза, 10 гектарта сахарай свёкло тариха. Кукуруза ургуулха оньһожоруулагдаһан нэгэ звено эмхидхэгдээ. Звеное даагшаар тракторист П. Антонов томилогдоһон аад, нэгэшье үдэр поли дээрэ тэрэ гаража ажаллаагүй. Агрегадай гэшүүд мүнөө болотор колхозой бусад хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдөөгүй. Тэдэнэй дунда ямаршье һуралсал эмхидхэгдэнэгүй. Сахарай свёкло ургуулха звено эмхидхэгдээгүй байһаар.

Эдэ дутагдалнуудые усадхахын тулада хэмжээ абахаар саг болоо гэжэ «Знамя Ленина» колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ һануулга хэхэ саг тулаа.

Газетын рейдовэ бригадада хабаадагшад:
П. Дымбрылов, Октябрьска сельсоведэй депутат.
С. Шигин, 7-дохи комплексно бригадын бригадирай орлогшо.
Т. Гармаев, манай корр.
Мухаршэбэр.

Шууяа татаад, шэмээгүй болошобо...

Алтан Мундаргын үзэсхэлэнтэ хормойн үргэн талада ороохо таряан, үбһэ ногоон ямаршье гандангги жэлдэ яһала ургадаг юм. Юундэб гэхэдэ, эндэхи газарынь үрэжэлтэй. Бороо хурын элбэг дээрэһээ газарай хүрьһэн шииг нойтоор дуталдадаггүй.

Энээниие мэдэдэг туладаа Түнхэнэй зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тиигэд гээд лэ тарилга үнгэргөөд орхибол, ороохо таряаншье ургаха, үбһэ тэжээлшье абтаха гэжэ һанадаг.

Гараа дэлгээд, газарайнгаа үрэжэлтэйдэ найдаад, тэнгэри хараад һуудаг заримашуулай заншалые болюулха байна гэжэ тэндэхи аймагай хүтэлбэрилэгшэд, нүхэр Домышев түрүүтэй оролдолго гаргаба. Тиигэжэ таряалан, сабшалан дээрэ колхоз бүхэнэй хэды шэнээн наг шэбхэ гаргаха, хэдыдэ дүүргэхэ байһан тухай ехэ хэлсээн аймгүйсэдкомдо үнгэргэгдэһэн байна. Иигэжэ январиин 5-һаа февралиин 5 хүрэтэр аймагай колхозууд наг шэбхэ гаргаха түсэбөө хахадлаха зэргэтэй гэжэ шиидхэгдэһэн байгаа юм.

Һара соо шэбхэ гаргаха түсэбөө хахадлажархихамнай гэжэ байжа гоё гоёор хэлсэбэшье, аймагай, колхозой хүтэлбэрилэгшэд хэлээшэеэ удангүй мартажархиһан байна.

Энэ шиидхэбэриие дэмжэлсэһэн хүдөө ажахын инспекциин түлөөлэгшэдшье мүнөө өөдтэй юумэ хэнэгүй.

Аймагай бүхы колхозуудай дунда гансал «Сибиряк» колхозойхид хэлэһэн үгэдөө хүрэһэн байна. Тус колхозойхид ажал хүдэлмэреэ шадамараар ябуулжа, наг шэбхэ таряалан хадалан дээрээ гаргажа эхилээ һэн. Тиигэжэ Түнхэн тосхоной алба хаагшад, һургуулиин һурагшад колхозой гэшүүдтэй хамта 4—5 дахин воскресник эмхидхэһэн юм. Наһатайшуул наг шэбхэ гаргалгада ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Фермэ, гүүртэ шадарай малшад ажалайнгаа забһарта горьтой туһаламжа үзүүлдэг байна. Энээнэй ашаар мүнөө наг шэбхэ гаргаха түсэбынь хахадлажа байнхай.

Энэ колхозойхид шэмэтэ һайн тэжээл болодог кукурузые нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ, 150 гектар газарта тарихань. Гектар бүридэ 30-аад центнер наг шэбхэ гаргажа үтэгжүүлээд, га бүриин дунда зэргээр 300 центнер ногоо набша абахаар хараална. Гадна Эрхүүгэй областиин Ангарай заводһоо аммиагтай уһа асаржа хэрэглэхэнь.

Мүнөө эндэ кукуруза тарижа ургуулха оньһожоруулагдаһан 3 агрегат хүдэлжэ байна.

Гэхэтэй хамта, аймагай «Путь коммунизма», «Победа», «Искра», XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд наг шэбхэ таряалан, хадаланда гаргаха ажалые тон хангалтагүйгөөр эрхилнэ.

— Юрэдөө сагшье үшөө эртэ байна даа. Иигэн тиигэн наг шэбхэ гаргаха түсэбөө дүүргэхэ бэшэ аалди, — гэжэ эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һанадаг. Зүгөөр эндэ хэлэгдэһэн колхозууд урда урдын жэлнүүдтэ гектар бүриһөө арайхан гэжэ 7—8 центнер ороохо таряа хуряадаг, 50—60 центнер кукуруза га бүриһөө абадаг түүхэтэй. Мүн үбһэншье гэхэдэ гектарай 4—5 центнер лэ абтадаг гээшэ.

Таряалан, хадаланда наг шэбхэ гаргаха түсэбые түргэдхэхын түлөө хэмжээ абахаар болобо.

Е. Никитин.

Зураг дээрэ: Москвагай Баруун-Урдахи район. Барилгашадай нэгэдэхи үйлсэ. **ТАСС-эй фотохронико.**

Советско-английска коммюнике

Советско-английска коммюникедэ мартын 3-най үдэр Москвада Кремлиин Ехэ ордон соо гар табигдаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Великобританиин премьер-министр Г. Макмиллан коммюникедэ гар табяа.

Коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Нэгэдэмэл Королевствын премьер-министр үнгэрһэн арбан үдэрэй турша соо хөөрэлдөө хэхэдээ, бүхы дэлхэйн хүн зоной һанаа сэдьхэл зобоожо байһан, эгээл шухала асуудалнуудаар һанамжануудаа һайнаар мэдэлсэһэн байна.

Һанамжанууд болон үзэл бодол тухайгаа хөөрэлдөөнэй болоходо, тэдэнэр хоёр правительствын баримталдаг хараа бодолые бүри һайнаар мэдэлсэһэн байгаа. Тиигэжэ бүри олон оронойтүлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар уласхоорондын хэлсээ саашадаа хэхэ хэрэгтэ шухала туһа нэмэри оруулаа.

Коммюнике соо саашадаа иигэжэ заагдана. Уласхоорондын үрэ ехэтэй хиналта, шалгалта тогтоон, ядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай хэлсээ баталха гээшэ тон шухала гэжэ хоёр ороной правительствонуудые толгойлогшонор мэдэрһэн байха юм. Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай асуудалаар Женевэдэ боложо байһан зүблөөнэй ямараар хүдэлжэ байһые тэдэнэр хаража үзөөд, таатай хэлсээ туйлахын тулада хүсэлэл оролдолгоёо саашадаа гаргаха гэжэ шиидхээ.

Германи болон Берлиндэ хамаатай асуудалнуудые хойшолуулангүй гуримшуулха гээшэ Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал болон аюулгүй байдал хангаха, бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай байха ёһотой гэжэ хоёр тала мэдэрбэ. Тиимэһээ һанамжануудайнгаа алгасалдалгые болюулха үндэһэ һуури табихын тулада хамаатай правительствонуудай хоорондо ойрын саг соо хэлсээ хэхэ шухала гэжэ тэдэнэр мэдэрээ. Европодохи аюулгүй байдал сахиха хэрэгтэ иимэ хэлсээн бата бэхи үндэһэ һуури табижа шадаха гэжэ тэдэнэр мүн лэ тоолоһон байна.

Соёл культурын талаар харилсаа холбоо хүгжөөхэ тушаа хоёр талын түлөөлэгшэдэй хэһэн элидхэлые правительствонуудые толгойлогшонор һайшаалтайгаар анхаралдаа абаа. Хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаан үргэдхэхэ шэнжэтэй боложо байна, худалдаа наймаа бүри ехээр эрхилхэ арга боломжо бии гэжэ тэдэнэр мүн лэ ханангяар тэмдэглэбэ. Худалдаа наймаа саашадань хүгжөөхэ арга боломжонуудые мүнөө болоһон хэлсээнэй үеынхидэ орходоо бүри тодорхойгоор шэнжэлжэ үзэхын тулада Нэгэдэмэл Королевствын министр түрүүтэй түлөөлэгшэдэй Советскэ Союзда һаяар ерэхэ тухай тэдэнэр үгээ ойлголсоо.

Советскэ Союзай, Нэгэдэмэл Королевствын правительствонуудые толгойлогшонорой нюураараа уулзажа тогтооһон холбоо барисаан хоёр ороной арадуудай хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо хүгжөөхэ аша туһые, тэрэшэлэн бүгэдэниитын эб найрамдал аршалан хамгаалха, бэхижүүлхэ аша туһые харан саашадаа үргэлжэлүүлэгдэхэ гэжэ этигэжэ байһанаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Нэгэдэмэл Королевствын премьер-министр элишэлэн мэдүүлһэн байна.

Соёл культурын талаар харилсаа байгуулха тухай хэлсээн коммюникедэ хабсаргагданхай.

(ТАСС).

Советско-английска коммюникедэ гар табигдаба

Советско-английска коммюникедэ мартын 3-най үдэр Кремлиин Ехэ ордон соо гар табигдаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан коммюникедэ гар табяа.

Советскэ талаһаа нүхэд Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, бусад тусхай тушаалта хүнүүд тус документдэ гар табилгын үедэ байлсаа.

Англиин талаһаа гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд сэр Патрик Райли, кабинедэй хэрэгүүдые эрхилхэ секретарь Норман Брук, гадаадын хэрэгүүдэй министрын саг үргэлжын орлогшын орлогшо сэр Патрик Дин болон бусад хүнүүд байлсаа.

Гар табилгын болоһон зал соо советскэ болон гадаадын оронуудай хэблэлэй олон түлөөлэгшэд байлсаа.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Асари ехэ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө

Манай ороние бүри һаруул һайхан, жаргалта байдалда асарха долоон жэлэй асари ехэ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхы совет араднай, тэрэ тоодо мүн манай аймагай ажалшад түрүүшын үдэрнүүдһээ эршэмтэйгээр ажаллажа захалаа.

Долоон жэлэй түсэбэй түрүүшын жэлдэ манай аймагай хүдөө ажалшад социалистическэ горьтойхон уялгануудые абанхай. Гектар бүриһөө 13 центнерһээ бага бэшэ орооһо таряанай, 100 центнер хартаабхын, 110 центнер овощиин ургаса хуряаха гэжэ шиидэбэ. Нинтын малда үбһэ тэжээл, илангаяа шэмэтэ тэжээл, талха таряанай зүйл урданайхиһаа һураггүй ехээр бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Силосэй ургамалнуудайнгаа тарилгын талмайе үргэдхэжэ, 1530 гектарта хүргэхэмнай. Кукурузада еһотойгоор хам оролсон мүнөө жэлдэ бүри үндэр ургаса хуряаха зорилго табигдана. Тиигэжэ үнеэн бүридэ 11 центнерһээ бага бэшэ силос дараха байнабди. Мүн тэжээлэй корнеплодуудай, сабшалангай үбһэ ногооной ургасые эрид дээшэлүүлхэ шухала. Энэ жэлдэ гектар бүриһөө 130 центнерһээ бага бэшэ тэжээлэй корнеплодуудай, 12 центнерһээ бага бэшэ үбһэ ногооной ургаса хуряаха уялгатайбди.

Тарималнуудай ургасые эрид дээшэлүүлхын тулада зүб севооборото орожо захалхамнай. Саашадаа тарилгымнай талмайн гурбанай нэгэ хубиһаа схэнхиин сэбэр пар байдаг болохо зэргэтэй. Урданайхидаа орходоо жэшээгүй ехэ наг шэбхэ, торф нолиууд дээрэ гаргажа, хүрьһыень һайжаруулха, үтэгжүүлхэ еһотойбди. 2500-гаад гектарта саһан тогтоогдожо байна.

Долоон жэлэй түрүүшын жэлһээ, мүнөө жэлһээ эхилжэ малайнгаа ашаг шэмые эрид түргэнөөр дээшэлүүлхэ зорилготойбди. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо 2 дахин ехэ гэхэ гү, хамта 16200 центнер мяха абахамнай.

Иимэ зорилгонуудые табяад, бидэнэр эмхидхэлэй хүдэлмэринүүдые ябуулжа захалаабди. Тон түрүүндэ, ажалай эмхидхэл һайжаруулжа, ажалта үдэр болон мүнгэн зөөри гаргашалгые химгалха, бүхы юумэндээ гамтайгаар, зээн еһоор хандадаг болохо зорилго табигдаба. Зарим колхозууд, жэшээлхэдэ, «Знамя Октября», Ленинэй нэрэмжэтэ болон бусад хэдэн колхозууд үйлэдбэриингөө бригаданuудые ажахын тоосоондо оруулжа байна. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, колхознигуудые оролдосотой ажалда урмашуулан зоригжуулхын тулада ажал хэхэ нормо, хэһэн ажалые сэгнэхэ гурим шэнээр, али бүхы талаһаа дахин наринаар харагдажа байна. Мүнөө колхозуудай олон һалбаритай, олзо доход ехэтэй, томо ажахынууд болоһон дээрэһээ заримандань түсэблэгшэ-экономистнуудай тушаал бии болгогдоо.

Наука болон техникын хүгжэһэн мүнөө сагта томо томо колхозууд лэ таарамжатай, саашадаа тэдэнэй түргэнөөр хүгжэхэ байһыень харадаа абажа, партиин айком, партийна эхин организацинууд хэдэн колхозуудые хамтаруулха асуудал шэнжэлжэ, бэелүүлжэ байнхай. Шергинэй сельскэ соведэй 4 колхоз хамтаржа, нэгэ томо колхоз болобо. Энэ колхоз хүдөө ажахыгаа улам һайнаар оньһожоруулха, электрификацилха, ажалайнгаа эмхидхэлые саашадань һайжаруулха, энээнэй үндэһэн дээрэ гаргаша, үнэ сэн багатайгаар орооһо таряа болон бусад ургамалнуудые, һү, тоһо, мяха, нооһо, үндэгэ һураггүй схээр абажа байха аргатай болоһонь.

Мүнөө колхозуудтамнай тоосоото, тоосоото-һунгуулиин суглаанууд боложо, колхознигууд нёдондо хэһэн хүдэлмэреэ, туйлаһан амжалтануудаа шүүмжэлхы еһоор зүбшэн хэлсэжэ, арга боломжонуудаа элирүүлнэ, саашанхи тодорхой харгы замуудаа хараална. Суглаанууд дээрээ колхознигууд, тон түрүүндэ, хайшан гэбэл долоон жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэбди, хэрэглэгдээгүй ямар арга боломжонууд байнаб гэжэ хөөрэлдэдэг, ажал хүдэлмэреэ али бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэдэг байна.

1959 ондо — долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ колхозойнгоо ажал-ябуулгые зүбөөр тодорхойлхын тулада партийна эхин организаци артелиин эдэбхитэдтэй хамта колхознигуудта туһална, шухала зорилгонуудыень ойлгуулжа үгэнэ.

КПСС-эй XXI съездэй материалнуудые ажалшадта һайнаар ойлгуулха зорилгоор партиин айком, партийна эхин организацинууд ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Олон тоото агитаторнууд, пропагандистнуудһаа гадна, аймагай партийна, советскэ органуудай, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай урда элидхэл хэжэ, КПСС-эй XXI съездэй шиидхэбэринүүдые, аймагай партийна организациин урда байһан зорилгонуудые зондо хөөрэжэ үгэнэ.

Долоон жэлэй ехэ түсэбэй табигдаад байһан мүнөө сагта колхозуудай бригадирнуудые, фермые даагшануудаар эрдэмтэй, мэргэжэлтэй, хүтэлбэрилхы, эмхидхэхы шадабаритай хүнүүдые табиха, тиигээд тэдэнэй эрдэм мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха гээшэ шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Аймгүйсэдкомой дэргэдэхи хүдөө ажахын инспекцитэй хамта партиин айком комплексно бригадын бригадирнуудай саг үргэлжын семинар эмхидхээ. Энэ семинарай заняти һарадаа нэгэ дахин, 8 час соо болодог юм. Семинарай программада хүдөө ажахын үйлэдбэриин шухала шухала асуудалнууд оруулагдана.

Һүүлэй үедэ партиин айкомой эдэбхитэд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдөө хүдөө ажахын техникэ шудалжа захалаа. Мүнөө «ДТ-54», «Беларусь» маркын тракторнуудые шудалжа байнабди.

Абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө мүрысөөн аймаг доторнай хаа хаанагүй дэлгэржэ байна. Энэ мүрысөөе коммунистнууднай толгойлжо, ударидажа байнхай.

Ц. Раднаев,
КПСС-эй Байкало-Кударын айкомой секретарь.

• Юунэй түлөө тэмсэнэбибди •

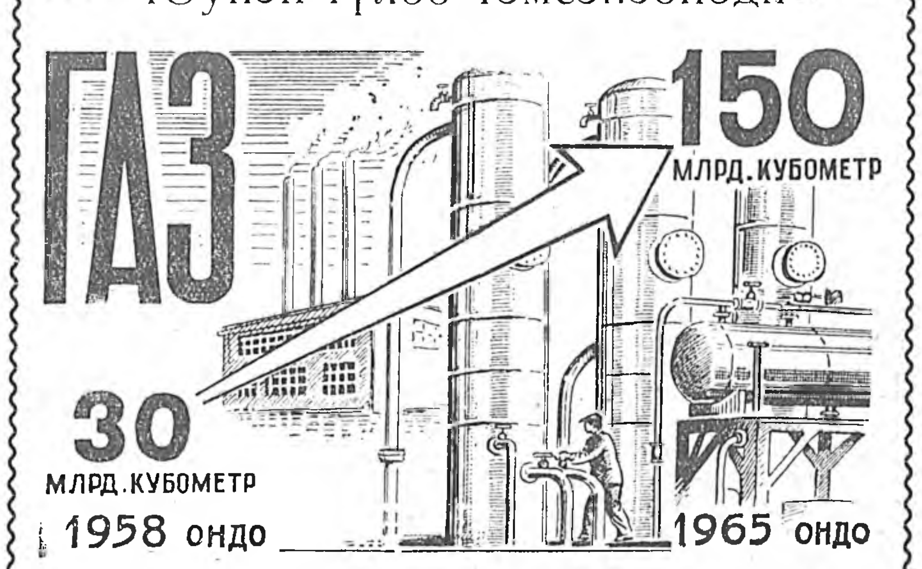

Оронойһнай арадай ажахыда газ хэрэглэлгэ жэлһээ жэл бүри ехэ болоно. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн долоон жэлэй туршада, 1952 онһоо 1958 он болотор газ абалга 4 дахин нэмээ гэхэ гү, али 7,4 миллиардһаа 30 миллиард кубометр болоһон байна.

Газай промышленностиин иимэ түргэнөөр хүгжэхэнь гайхалтай бэшэ юм. Юундэб гэхэдэ, условно тонно түлишэ дээрэ абажа харахада, газ малтан абахада нүүрһэ малталгаһаа 12 дахин бага гаргаша гарадаг, тиихэдэ ажалайнь бүтээсэ 20 дахин ехэ байна.

Нефтиин болон газай промышленностиие хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, Узбекистанда газай промышленностиин шэнэ центр байгуулха шухала зорилго КПСС-эй XXI съездын баталан абаһан долоон жэлэй түсэб соо табигдана. Тиигэжэ долоон жэлэй туршада газ абалга 30 миллиардһаа 150 миллиард кубометр хүрэтэр ургаха юм. Энэнь Донецкиин, Печорын, Москва шадархи нүүрһэнэй басейнэнүүдтэ мүнөө малтан абтадаг нүүрһэнэй хэмжээтэй сасуу болоно.

Газ абалгын гол районууд манай Россин Федерацида Хойто Кавказай Ставрополиин, Краснодарай хизаарнууд, Поволжидо Саратовай, Сталинградай областьнууд болохо байна. Эдэ районуудһаа орон дотор абтаха бүхы газай 80 процентнь абтаха болоно. Мүн Коми АССР, Оренбургын, Куйбышевска областьнуудта, Сибирьтэ газ малталга үргэдхэгдэхээр хараалагдана. Узбекскэ ССР-эй Бухара-Хивинскэ райондо газай ехэ баялиг олдонхой. Эндэхи газаар гансал Дунда Азиие бэшэ, мүн Уралые хангажа болоно.

Долоон жэлэй туршада газ дамжуулан үгэхэ 26 мянган километр утатай газопровод манай ороной бүхы 15 республиканuудай газар дайда дээгүүр табигдаха юм. Тиигэжэ 1965 ондо 500 шахуу һуурин газар, тосхон, городууд газаар хангагдаха байна.

Арадай ажахыда нефть, газай үргэнөөр хэрэглэдэг болоһоной ашаар 1959—1965 онуудта 125 миллиард түхэригэй алмалта хэхэ арга боломжо олдохо юм.

Съездын шиидхэбэри гүнзэгыгөөр ойлгуулна

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые арад зондо тайлбарилан ойлгуулха тушаа Сэлэнгын совхозой партийна эхин организаци ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа эхилээ. Совхозой фермэ болон үйлэдбэриин бусад участогуудаар агитаторнууд хубаарилан табигданхай. Тэдэнэй олонхинь партиин XXI съездын материалнуудаар хэдэ хэдэн хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөд байна.

Жэшээлхэдэ, Ягаан гэжэ газарта байрладаг хоёрдохи фермэдэ агитатораар томилогдоһон зоотехник нүхэр О. Ц. Машкина малшадтаа саг сагтаа ерэжэ, республика, аймаг дотор боложо байһан һонинууд тухай, совхозойнгоо урдахи зорилгонууд тухай ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгэдэг юм.

Мүнөө партиин XXI съездын баталан абаһан долоон жэлэй түсэбтэй танилсаад байхадаа тус фермынхид бии байһан арга боломжоо тоолоһо, хаража үзөөд, долоон жэлэй туршада мяха, нооһо абалгые 3 дахин ехэ болгохо гэһэн уялга абаад, оролдосотойгоор ажаллажа байна. Энэ фермэ дээрэ малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр, үхэл гарзагүйгөөр үнгэржэ байна. Үнгэрһэн 1958 ондо эндэхид 100 эхэ хонин бүриһөө 134 хурьга абажа, бултыень түлжүүлээ һэн. Мүнөө хонидынь олоороо хурьгалжа, хурьгадынь үхэл гарзагүйгөөр томо боложо байнхай. Фермын суута хонишон Гарма Бальжиевна Бальжиева шэн габьяата ажалаараа алдаршажа, мартын 1-дэ болоһон һунгалтын үдэр Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаа.

Тэрэшэлэн бусадшье агитаторнууд һайнаар хүдэлнэ. Агитатор Р. Ш. Мункуев өөрынгөө хүдэлмэри гансал хөөрэлдөөгөөр хизаарлангүй, даалгагдаһан фермэ дээрээ ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһа» гаргадаг, малшадай мүрысөөнэй дүн һара бүрндэ согсолжо, тэдэндэ хэлэжэ үгэдэг байха юм. Тиигэжэ нүхэр Мункуев малшадайнгаа дунда хүндэтэй болонхой.

Ингэжэ совхозой партийна эхин организаци ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, совхозойнгоо хүдэлмэришэдые ажалай шэнэ амжалтада зоригжуулна.

Б. Цыренов,
КПСС-эй Сэлэнгын айкомой пропагандист.

НЮДЭ БАЛАЙ, ШЭХЭ ДҮЛИИ ҺУУДАГ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Зарим хүтэлбэрилэгшэд газетын шүүмжэлэл тооногүй. Жэшээ болгон КПСС-эй Яруунын айкомой хоёрдохи секретарь нүхэр Павловые абаад үзэе. «Иимээр ажаллажа болохо аал?» гэһэн статья үнгэрэгшэ жэлэй һүүлээр—декабриин 14-дэ манай газетэдэ толилогдоһон юм. Тэндэ «Улаан Яруунa» колхозой хүтэлбэрилэгшэд шангаар шүүмжэлэгдэһэн байгаа (һаяхан «Улаан Яруунa», «Улаан туяа» колхозууд нэгэдэжэ, «Рассвет» гэһэн томо колхоз болонхой). «Улаан Яруунa» колхоз һү һаалгаяа урда жэлэйхиһээ 3—4 дахин бага болгоо. Юундэб гэхэдэ, эндэ ажалай журам һула, үбһэ тэжээл гамгүйгөөр гаргашалагдана, малда гэшхүүлэгдэнэ, һаалишад тушаа анхарал дутамагаар табигдана, хүсэ багаар гараад, малһаа ашаг шэмэ ехээр абахын түлөө тэмсэнэгүй гэжэ статья дотор тэмдэглэгдээ һэн.

Энэ статьягаар зохихо хэмжээ абахыень манай редакци КПСС-эй Яруунын айкомой хоёрдохи секретарь П. М. Павловта һануулга бэшэг эльгээһэн байгаа. Теэд нүхэр Павлов ямаршье хэмжээ абангүйгөөр иимэ харюу манда эльгээгээ: **«Улаан Яруунa» колхоздо КПСС-эй райкомой комиссиин ошожо, малай үбэлжэлгые шалгаһан материалай дүнгөөр статьятнай бэшэгдэнхэй. Тиимэһээ комиссиин зааһан дутагдалнууд энэ статьягай толилогдохоһоо урид зайсуулагдаһан байха».**

Иимэ харюу хэр зүб гээшэб гэжэ шалгаад үзэхэдэ, тоншье үндэһэ баримтагүй, буруу байшоо. **Нэгэдэхеэр,** манай корреспондент тэрэ **колхозой гүүртэ, отарануудаар ябажа, олохон малшад, һаалишадтай хөөрэлдэн,** байдалтайнь танилсаад, энэ статьягаа бэшэһэн байна гэжэ бидэнэй шалгахада элирээ. **Хоёрдохёор,** ямар шалтагаанһаа һү һаали доошолноб, малай үбэлжэлгэдэ хүшэр байдал тохёолдоноб гэжэ **колхознигуудай өөһэдөө хөөрэжэ үгэһэниинь** статья дотор тэрэ зандаа бэшээтэй байба. Ахалагша һаалишан Ц. Балданова, үбһэ шэрэгшэ Б. Базаров, коммунист Б. Эрдынеев, барилгын бригадын бригадир Б. Цынгежапов гэгшэд колхоз доторхи дутуу дундануудые [illegible] хай тодоор өөһэдөө хэлэнэ ха [illegible] Тиимэһээ «партиин райкомой [illegible] миссиин дүнгөөр статья бэшэгдэ[illegible] гэдэгэй оройдоошье үндэһэ бари[illegible]тагүй байһаниинь ойлгосотой бо[illegible]но бэшэ аал?! Газетын статья [illegible] хэр Павлов анхаржа уншааашье[illegible] гээшэ ха гэжэ эдэ бүгэдын һүүл[illegible] һанагдана.

Тэрэшэлэн «Улаан Яруунa» колхоздо малай үбэлжэлгын муугаа ябажа байһан тухай статья аймагай «Сталинец» газетэдэ февралиин 18-да толилогдоо. Тэрээн соо [illegible]жэ хэлэгдэнэ: «Үбһэ тэжээл[illegible] эзэн бусаар гаргашалдаг ушар[illegible] энэ колхозой олонхи гүүртэ, от[illegible]ранууд оройдоол 1—1,5 һарын ту[illegible]шада хүрэхэ тэжээлтэй боло[illegible] байна... Колхозой правлени [illegible] абалгые хинанагүй, тиимэһээ һү[illegible] багаар һаагдана... Адууһа мал[illegible] ашаг шэмэнь доошолно... Малша[illegible]дай дунда нийтэ-политическэ хү[illegible]дэлмэри һулаар табигданхай». **Иихэлээрээ манай «Бурят үнэнэй» декабриин 14-нэй статья дотор ду[illegible]сагдаһан дутагдалнуудай зайсу[illegible]лагдаагүй байһые аймагай газеты[illegible] энэ статьяшье, мүн бодото байда[illegible]шье гэршэлэн харуулна.**

Нүхэр Павлов манай газетэ[illegible] мүн «Сталинец» газетэдээ гараһа[illegible] статьянууд тушаа колхозой парто[illegible]ганизациин секретарь И. В. Бело[illegible]бородовтой огто хөөрэлдөөгүй ба[illegible]шоо. Газетэнүүдэй шүүмжэлэл ха[illegible]нашье зүбшэн хэлсэгдэнгүй үнг[illegible]рөө. Хэрбээ эдэ шүүмжэлэлнүүдһ[illegible] тобшолол хэжэ, зохихо хэмжэ[illegible] абаа һаа, тус колхозой ажал хэр[illegible] нилээд дээрэ байха һэн гэжэ һан[illegible]набди. Газетын шүүмжэлхэдэ дэм[illegible]жэдэггүй, шэхэ дүлии һуудаг зан[illegible]най шүүмжэлэлые хабшаһан яба[illegible]дал болоно бэшэ аал, нүхэр Пав[illegible]лов?! Энээн тушаа партиин Цен[illegible]ральна Комитедэй заабарине ма[illegible]таа һаатнай, «Орловско област[illegible] Кромской районой партийна орга[illegible]низацида шүүмжэлэл хабшадаг ба[illegible]римтанууд тухай» КПСС-эй ЦК-гэ[illegible] 1954 оной январиин тогтоол дахи[illegible] уншахыетнай, нүхэр Павлов, танд[illegible] дурадхан һануулха баатай боло[illegible]нобди.

Ц. Будаев.

Приморско хизаар. Спасска районой «Червонная заря» колхозой һүнэй-товарна фермэ хизаар дотороо түрүү фермэ болонхой юм. **Зураг** дээрэ: «Червонная заря» колхозой фермын улаан булан соо зоотехник П. С. Руденко малшадтай заняти үнгэргэжэ байна.

ТАСС-эй фотохроника.

ХОЛЫН МАЛШАДТА АНХАРАЛ ХАНДУУЛХА

Баргажан мүрэн Онёо гол хоёрой дундуур нуур, горхонуудаар элбэг арбаад модондо иишэ тиишээ нэмжыһэн Топикын талада аймагай колхозуудай адуу малай үбэлэй байранууд тобойлдон харагдажа байдаг.

Мүнөө жэл эндэ Баргажанай колхозуудай олон һүрэг адуун, хонид, үнеэд болон залуу мал муу бэшээр үбэлжэжэ байна. Топикын хойто захада Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нэгэ һүрэг эрье хонид байрланхай. Тэдэниие хонишон Павел Бубеев Ханда һамгантаяа сугтаа харууһалжа, нэгэшье гарзагүйгөөр, тобир тарганаар үбэлжүүлжэ байнхай. Тэдэнэр хонидоо эдеэлүүлхэ, бэлшээридэ адуулхаһаа гадна, үбһэ, түлеэгээ өөһэдөө зөөнэ. Эндэһээ урагшаа «Авангард» колхозой адуун, хонид, эбэртэ мал олоороо байрлана. Эндэхи малшад лэ адуу малаа бүрин бүтэнөөр үбэлжүүлжэ байнхай. Адуушад В. Буянтуев, И. Степанов гэгшэд 125 толгой һүрэг адууе үдэр һүнигүй бэлшээридэ адуулжа, тэжээл гаргашалангүйгөөр ондо оруулжа байна. Мүн хонишод үбэлэй хурьгадые олоор абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлнэ.

Топикын бэлшээриин баруун урда захаар «Гигант» колхозой һүнэй-товарна фермын, ОТФ-гэй хүдэлмэрилэгшэд олоороо ажаллана. Тэдэнэй ажал хүдэлмэринь мүнөө түлэг дундаа. Сагаан-Уһанай нуга тохойдо байрлаһан эхэ хонидой 2 томо отарануудта үбэлэй хурьгад хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр абтажа эхилээ. Эндэ дүтэхэн байрлаһан һүнэй-товарна фермын һаалишад нютагай үүлтэрэй 100 гаран үнеэдые уяанда харууһалжа байна. Тэдэнэр мүнөө үнеэдээ зүбөөр харууһалһан ба эдеэлүүлһэнэй ашаар һү һаалгаяа үдэр бүри дээшэлүүлнэ. Фермын түрүү һаалишад И. Баранова, М. Бубеева, Н. Копьёва ба бусад үнеэн бүхэнһөө сүүдхэдээ хахад пүүд һү һаана. Эндэ мүнөө 40 тугал абтаад, гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

Тус фермэһээ хойшо «Звезда» колхозой томодхогдоһон хонинойтоварна фермэ байрлана. Эндэ булта эхэ хонид үбэлжэнэ. Фермын хонишод үбэлэй хурьгадые абаһаар үнинэй. Ахалагша хонишон Заято Ринчинович Будаевай даажа байһан отарада түл абалга дүүрэхэ болоо. Тиихэ зуураа эндэ нэгэшье хурьга гарзада оруулаагүй. Иимэ жэшээнүүд эндэхи хонишодой дунда олон.

Колхозойнгоо центрһээ, гэр бүлэһөө 20—30 модоной газарта ажаллажа байһан эндэхи малшадай һанал бодолынь нэгэн. Тэдэнэр харууһалжа байһан адуу малайнгаа тоо толгойе бүри олошоруулжа, һү, мяха, нооһо абалгые эрид дээшэлүүлжэ, долоон жэлэй агуухэ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулха зорилготой. Эндэхи хонишод 100 эхэ хонин бүхэнһөө 100 хурьга абаха, хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалха, һаалишад үнеэн бүхэнһөө түл абажа, жэл соогоо 1400—1600 литр һү һааха гэһэн социалистическэ уялгануудые абанхай. КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон эдэ малшадай урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхэ байһаниинь лабтай. Теэд холын малшадай ажал хүдэлмэреэ урагшатайгаар ябуулха хэрэгтэнь һаад болохо олон дутагдалнууд бии. Юуб гэхэдэ, малшадай культурна эрилтэ хангагданагүй, байра байдалынь муу.

Топикын олон гүүртэ, отарануудаар ябаад, малшадтай һайса хөөрэлдэхэдэ, тэдэнэр ажал хүдэлмэри тухайгаа бахатамаар хэлэжэ үгэхэтэеэ хамта, культурна ажабайдалһаа таһаранги байһанаа мэдүүлнэ.

— Сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ арга манда байдаггүй. Газетэ, журналнуудай шэнэ һониниие уншанагүйбди. Кино, концерт харахын, радио шагнахын аргагүй. Лекци, хөөрэлдөөнүүдшье болоногүй. Юрэдөө, холо байһандамнай манаа мартана гээшэ ааб даа,— гээд малшад хэлэнэ.

Малшадай ингэжэ хэлэхэнь тон зүб. Колхозуудай партийна болон комсомолой организацинууд, соёл культурын эмхи зургаанууд холын малшадай үдэр бүри дээшэлжэ байһан культурна эрилтыень хангаха асуудалда анхаралаа багаар табина.

Мүнөө Топикын эдэ олон гүүртэ, отарануудай дэргэдэ нэгэшье ёһотой культурын гуламта үгы. Тиимэһээ эндэхи малшад сүлөөтэй сагтаа сугларжа хөөрэлдэхэ, газетэ, журналнуудай һониние уншаха, радио шагнаха, кино, концерт хараха арга боломжогүй байдаг. Зарим газарта улаан булан бии гэжэ нэрэтэй аад, тэндэнь соёл культурын ямаршье хүдэлмэри эмхидхэгдэдэггүй, ехэнхидээ хүйтэн, хаалгатай байдаг. «Гигант» колхозой томодхогдоһон фермын дэргэдэ культбаза бии аад, миил нэрэһээ бэшэ юумэ үгы. Эндэ хаа ганса кино харуулагдадаг байбашье, дүтын отара, гүүртэнүүдэй малшад киногой болохые мэдэнгүй гээгдэдэг байна.

Газетэ, журналнуудай тараагдадаггүй, агитаторнуудай ябадаггүй дээрэһээ холын малшад КПСС-эй XXI съездын материалнуудтай танилсанагүй. Эндэхи хонишодто агитатор намарһаа хойшо үзэгдөөгүй ха юм. Тэрэшэлэн «Звезда» колхозой хонишод, адуушад газетэ, журнал, уншадаггүй радио, агитаторай хөөрэлдөө шагнадаггүй байһан дээрэһээ орон дотор боложо байһан гайхамшагта событинууд тухай юумэ һайн мэдэнэгүй. Тус колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Бродниковой холын малшадаа мартажа байһан тухайда аймагай республикын газетэнүүдтэ бэшэгдэһэн, партиин айкомшье нэгэнтэ бэшэ зааһан байна. Теэд нүхэр Бродников мүнөөшье болотор хүдэлмэриингөө ехэ ехэ дутагдалые зайсуулнагүй.

Мүнөө колхоз бүхэндэ клуб, библиотекэ бии. Теэд хүдөөгэй эдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд Топикын малшадта концерт, кино һарадаа хоёр-гурбашье дахин харуулхаяа, тэдэнэй дунда ном, газетэ, журналнуудые тараахаяа, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэсэ яана гээшэб? Мүн аймагай культурын байшангай хүдэлмэришэд һарадаа ядахадаа нэгэ дахин концерт харуулха байгаа. Теэд тиимэ юумэн үгы. Хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай иимэ муугаар хүдэлмэрилжэ байһанда эгээн түрүүн аймгүйсэдкомэй культурын таһагые даагша Н. Коротаев зэмэтэй. Гэбэшье тус колхозуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнар энээндэ харюусангүй, хажуу талада байха ёһогүй. Тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй айком (секретаринь И. Панфилов) малшадай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулнагүй. Топикын малшадай дунда олон залуушуул, комсомолшууд хүдэлмэрилнэ. Теэд тэдэнэй дунда ямаршье хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Үбэлжэлгын эхилхэһээ хойшо комсомолой айкомой нэгэшье хүдэлмэришэн ерээгүй байна.

Мүнөө республика доторнай гурбан жэлэй соёлой добтолго боложо байна. Теэд тон ехэ удхашанартай хүдэлмэриие холын малшадһаа хажуу тээгүүр ябуулжа болохогүй. Гэбэшье, Топикын малшадай байра байдалыень һайжаруулха хүдэлмэри үшөө захалаагүй гэжэ хэлэхэдэ буруу болохо бэшэ. Эндэхи малшадай олонхинь муу байратай. Теэд энээндэ колхозой правлени, партийна организацинууд анхаралаа хандуулангүй байһаар.

Малшадай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэриин һуладхагдаһан дээрэһээ тэдэнэй ажалда шаналмаар алдуу, дутагдалнууд үзэгдэнэ. Жэшээнь, «Авангард» колхозой хонишод ажалдаа эзэн шэнгеэр ха[illegible]даагүй байһан тула олон хурьга[illegible]лые гарзада оруулаа. Мүн «Звезда» колхозой зарим хонишод хүдэлмэридөө муугаар хандажа, хонидо[illegible] муудхажа, нооһыень гээлгэжэ ба[illegible]на. Иимэ баримтанууд бусадшье газарнуудта үзэгдэнэ.

Мүнөө малшадай хүдэлмэри[illegible] эгээл харюусалгатай үе ерээ. Тиимэ[illegible]һээ дээрэ дурсагдаһан колхозуудай правлени, партийна организацинууд холын малшадтаа онсо анхарал хандуулжа, ажал хүдэлмэридэнь бодотоо туһаламжа үзүүлхэ, тэдэнэй культурна эрилтыень һайнаар ха[illegible]гадаг болохо ёһотой.

Топикын элдин талада аймагай дүрбэн колхозуудай олон гүүртэ, отаранууд ойро ойрохоно байрлана. Тэндэ олон малшад нийтын[illegible]гээ адуу малые һайнаар үбэ[illegible]жүүлхын түлөө 8—9 һарын туршада хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр ажа[illegible]лана. Эдэ холын малшадай үдэр бүри дээшэлжэ байһан культурна эрилтыень һайнаар хангахын түлөө тус колхозууд нэгэ типовой, малшадые бүхы юумээр хангаад бай[illegible] культбаза барая һаань зүйтэй б[illegible]лэй.

Саашадаа эндэ электролини [illegible]тажа, бүхы отара, гүүртэнүүд[illegible] зайн галтай, радиотой болгоо һаа мүн лэ һайн байгаа.

Эдэ мэтын хэмжээнүүд малшадай ажаһуудалые нилээд һайжаруулж[illegible] тэдэнэй ажал хүдэлмэридэнь [illegible] нүлөө үзүүлхэ һэн.

О. Раднаев, манай корр.
Д. Санданов, «Баргузинская правда» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэ.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫН ЭГЭЭЛ ХАРЮУСАЛГАТАЙ ҮЕ ЕРЭЭ

★ ☆ ☆

...лэhэндээ хүрэдэг хонишод

...энгэ мүрэнэй эрьеhээ холо бэ... ...хи шуурганhаа нэмэри, ...лан Улаан Шугы гэжэ га... ...зохидоор, саб гэтэрхэнэ тү... ...н хонинной байра, хашаа хо... ...аргададаг. Энэмнай Сэлэнгын ...ай «Коммунизм» колхозой ...о хонишон Сергей Хандуевай ...г эхэ хонидой отара гээшэ.

...өө тус отарада хонид олоо... ...урьгалжа, тэдэнэй ажал ху... ...идэ тон сүлөөгүй үе оронхой. ...жэлэй эхинhээ хойшо хамта... ...00 шахуу хурьган абтаад, бул... ...тобир hайнаар түлжүүлэгдэ... ...айна. Отарынхид хурьгатай ...ой байха байра hайнаар ду... ...ан, хуушан аргал шэбхыень ...ahан байна. Мүн энэ отарын ...ой байрын газаа ходол ...эн, тэндэнь хонидто үб... ...жээл хэжэ үгэхэ таарамжатай ...хобто, кормушканууд түхеэ... ...хэй. Үбhэ. hолоомоншье хаhа ...зөөгдэжэ абтанхай, хотон ...хоггүйхэнөөр сомоотой бай...

...отарын хонишод, хурьгашад ...аа шахуу залуушуул юм. ...ша хонишон Сергей Хандуе... ...алагшад, залуу басагад Бу... ...алданова, Жигмэд Гармаева, ...Аюрова, Дулмажап Цыренжа... ...гшэд хэнииншье хэн гэшэ... ...тадаа эбтэй эетэй, хамаг ...а ажал хүдэлмэреэ хамhажа ...бэе бэедээ туhалдаг юм. Эдэ ...үүдтэ отарынхид бүхы хурьга... ...алгатай hайнаар, кошарно... ...а аргаар түлжүүлжэ, нэгэншье ...хоролтогүйгөөр ехэ болго... ...түлөө, мүн хурьгалhан, хурь... ...шье хонидоо зүбөөр эдеэлүүл... ...лшээжэ, тобир тарганаар ху... ...оон дээрэ гаргахын түлөө эр... ...йгээр тэмсэжэ байнхай.

...лдарта партимнай XXI съез... ...идхэбэринүүд бидэнэй зүрхэ ...лые урма баяраар дүүргэжэ, ...дээрэмнай зориг, хүсэн дээ... ...й эршэ хүсэ нэмээнэ. Өөhэ... ...е арга боломжонуудые hайса ...жо үзөөд, байгша ондо зуун ...онин бүриhөө 110 хурьга абаха, ...бүриhөө 3 килограмм ноолhо ...лха уялга абаабди. Энэ зо... ...өө эрхимээр дүүргэхын тула ...—июль hарануудта 300 эхэ ...ые искусственна аргаар үрэ... ...жэ, ноябрь, декабрь соо хэн... ...хэбди. Мүнөө жэлэй үбэлжэл... ...үбhэ, тэжээлээр дутамаг бай... ...дээрэhээ хонидоо хагда hайн... ...азарта гол түлэб адуулжа ша... ...рахамнай. Хурьгалhан хонил... ...ртөө 1 килограмм тухай үбhэ, ...рамм таряа талханай зүйл ...нэбди. Тиигэжэ бүхы үбhэ, ...мо, тэжээлээ зүбөөр, гамтай... ...гаргашалжа, хони, хурьгадаа ...шадал hайнтайгаар ондо ...хын түлөө тэмсэнэбди,—гэжэ ...уев хөөрэнэ.

...залуу хонишодой туйлаhан ...тануудые харахада, саашаа... ...ье тэдэнэй хэлэhэн үгэ хэhэн ...хоёрынь алгасахагүйнь лаб...

Т. Баймин.

Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (Улан) нёдондо жэлдэ кукуруза hайнаар ургуулжа, үнсэдтээ силос ехээр дараа. **Зураг дээрэ:** Хилгана нютагта дарагдаhан силос фермэдэ абаашагдахаар ашагдажа байна.

А. Мантаевай фото.

Малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлнэ

Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз нёдондо жэл болотор мал ажалhаа ашаг шэмэ багаар абадаг байгаа. 1957 ондо үнеэн бүриhөө 1213 литр hү haahан, хонин бүриhөө 2,5 килограмм ноолhо хайшалhан байна. Гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, малшадай байра байдал hайжаруулха, ажалдаа түрүү арга хэрэглэхэ хүдэлмэри hулаар ябуулагдаhан юм.

Мал ажалай продуктнуудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е богонихон болзор соо хүсэхэ тухай парти, правительствын табиhан зорилгонуудтай колхозой гэшүүд танилсажа, малайнгаа ашаг шэмые нилээд арьбадхаhан байна. 1958 ондо үнеэн бүриhөө 1560 литр hү haaжа, hү haалгаар аймаг соогоо түрүү hуури эзэлээ.

Аймаг соохи haалишадай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ колхозой олон haалишад амжалта туйлаа. Жэшээлхэдэ, haалишан Мария Якимова ажахын жэлэй туршада үнеэн бүриhөө 1943 литр hү haагаа. Һаалишад Анастасия Гладышева 1809 литр, Надежда Хохлова—1877, Татьяна Ахминеева—1757, Мария Кедровская—1798, Тамара Плисова—1734, Тамара Еремеева—1647, Жигмыт Баторова 1690 литр hү haaжа, колхоз соогоо алдаршанхай.

Һү haалгаар иимэ амжалта хайшан гээд туйлагдааб гэхэдэ, колхозой правлени, партийна эхин организаци малшадай ажаhуудалай, культурна эрилтэнүүдтэ ехэ анхарал табидаг болонхой. Һаалишад, адуулагшад hара бүри мүнгэн аванс, ажалай нэмэлтэ түлөөhэ абажа байдаг. Һаалиин гурбадахи гүүртын дэргэдэ шэнэ культбаза түхеэрэгдээд, Доодо Үшөөтэйн малшад культурнаар амардаг болоо.

Тус колхоз малайнгаа үбэлжэлгые бараг бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Колхозой мал hүрэг үбhэ тэжээл элбэгтэйгээр үбэлжэлгэдэ ороо. Мүнөө жэлдэ haалиин 2 гүүртын үнеэд дулаан байрада үбэлжэжэ, бүлеэн уhаар уhалагдана. Тэрэ гүүртынхид коммунистическэ бригадын нэрэ алдарай түлөө тэмсэжэ, ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Колхозой малшад партиин XXI съездын материалнуудтай танилсажа, долоон жэлэй түсэбэй түрүүшын жэл—1959 ондо малhaa ашаг шэмэ бүри ехээр абаха уялгануудые абаа. Энэ жэлдэ нэгэдэхи комплексно бригадын haалиин гүүртынхид үнеэн бүриhөө 2000 литр hү haaxa уялга абаба. Энээниие комсомолшууд-залуушуулай 2-дохи гүүртын haалишад дэмжээд, аймагай бүхы haалишадые социалистическэ мүрысөөндэ уриба.

С. Табдаев.

Гурба мянган хурьган абтаба

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (Курумкан) хонишод үбэлжэлгэдэ hайнаар бэлдэhэнэй ашаар 3000 хурьгадые абаад, гарзагүй hайнаар түлжүүлнэ.

Хонишод Б. Буянтуевай, С. Гармаевагай отарада тус бүридөө гурбан зуугаад шахуу хурьгад абтаа.

Залуу мэргэжэлтэ Василий Шагжиев ветеринарна хүдэлмэри шадамараар эмхидхэнэ. Отарануудаар ходо ябажа, зохихо заабари, туhаламжа үгэдэг юм. Гадна зарим хүшэ хүрэжэ ядаhан хонишодто үбhэ, түлеэ асаржа үгэдэг. Мүн ойлгууламжын, политическэ хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулна. XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэритэй хонишодые танилсуулжа байна.

— Ажалдаа шударгы, бэрхэ, зондо туhамарша, ёhотойл шадабаритай мэргэжэлтэ гээшэ даа,—гэжэ хонишод дэмы хэлсэдэггүй.

Колхозой хонишод зуун хонин бүриhөө 150 хурьга абахаар шиидээд ажаллана.

К. Бадмаев.

Калининай нэрэмжэтэ колхоздо

БРИГАДЫН ТҮРҮҮ ХОНИШОД

Колхозой гурбадахи комплексно бригадын ахалагша хонишод Дугар Будаев, Бадмацырен Данзанов гэгшэдэй отаранууд 1958 ондо хонидойнгоо тоо толгой олошоруулха түсэб үлүүлэн дүүргээ. Будаевай отарын хонишод 100 толгой хонин бүриhөө 150, Данзановай отарынхид 140 хурьга абаhан байна.

ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ ЭРХИМЭЭР ҮНГЭРГЭНЭ

Дамба Цыбикжаповай отарада комсомолой путёвкоор арбадахи класс дүүргэhэн Сэсэгма басаган нёдондо ерээ бэлэй. Мүнөө тэрэ басаган отарын түлгэнүүдые hайнаар харууhалалсан, тобир тарганаар ондо оруулалсажа байна.

Комсомолец Ким Лосолов 149 толгой бүруу харууhалалсадаг. Тэдэнэйнь хүшэ шадал hайн.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Гашейн РТС-эй барилгашад тус колхоздо 150 толгой үнеэдэй, 100 толгой тугалай багтаамжатай байрануудые барижа дүүргэбэ. Мүн Зандин нютагта зуун хүнэй hууритай клуб, бани, медпунктын байшан баригдахань.

КУКУРУЗАШАДАЙ ЗВЕНО

Колхозой комплексно гурбадахи бригадада эмхидхэгдэhэн кукуруза ургуулагшадай звено 400 гарач тонно шэбхэ гаргаад, энэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байна. Гадна тариянайнгаа газар дээрэ саhа тогтооhон байна.

Д. Батомункуев.

Мухаршэбэр.

Зураг дээрэ: Кяхтын ээрэлгын трикотажна фабрикын түрүү хүдэлмэришэн Алла Рыбачук ажаллажа байна. Энэ нүхэр халаанайнгаа даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

С. Климовэй фото.

...үдөөдэхи лекторнуудэй бүлэгэй хүдэлмэри тухай

...үнөө хүдөөдэхи лекторнуудэй ...үүд ажалай бүтээсэ дээшэ... ...э, продукциин өөрынь үные ...аруулха, ажалай түлөөhэ гу... ...уулха гэхэ мэтын асуудал... ...а гол анхаралаа хандуулха ...ой. Эдэниие зүбөөр шиид... ...хүдөөдэ ябуулдаг политиче... ...үдэлмэримнай улам hайжарха ...а.

...идхэлэй хүдэлмэри тодорхой... ...ябуулха, хүн зондо политиче... ...үлөө үзүүлхэ, тэдэниие ком... ...змын үзэлтэйгөөр хүмүүжүүл... ...ээшэ бидэ лекторнуудэй гол ...а зорилго болоно.

...азаа талаhаань харахада, ...уламжын хүдэлмэри ма... ...а барагаар ябажа байhан... ...үзэгдэдэг: хаа хаанагүй уряа ...нүүд, плакат, зурагууд үл... ...мүрысөөнэй самбар ха... ...а байдаг. Тээд эдэ бүгэдэмнай ...оо үшөөл хүрэнэгүй, ажа... ...аа таhаранги байна. Уряа ...нуудайнгаа хажуугаар эм... ...эй хүдэлмэри ябуулаагүй ...ехэ үрэ гарахагүй бшуу. Тии... ...лектор бүхэн колхозой ажал ...ые hайн мэдэхэ, шухала ма... ...өөрөө олохо, колхозниигууд... ...хөөрэлдэхэ, зүбшэхэ ёhотой.

...ай лекторнууд мүнөө колхо... ...умэнэ табигдаhан зорилгые то... ...оор харуулха гэжэ оролдо... ...Тиигэжэ хүдөө ажахын продук... ...бүри ехээр абадаг болохо арга ...жо элирүүлхые хүсэнэ. Кол... ...ууудай эдэбхи үүсхэл бада... ...аар, hанамжаяа хэлэхээр лек... ...ншуулдагбди. Жэшээнь, Калининай нэрэмжэтэ колхозой hү haалиин фермэдэ лекци уншахадань, 1965 он хүрэтэр үнеэдэйнгээ тоое хоёр дахин олон болгохо, үнеэн бүриhөө 3000 гаран литр hү haaxa гэжэ haалишад шиидэhэн байна.

Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула малдаа үбhэ тэжээл ехээр бэлдэдэг болохо асуудал шиидхэхэ ушартай. Тиимэhээ фермын малшад сабшалангаа үтэгжүүлжэ, ургасыень дээшэлүүлхэ, нэгэ жэлэй, мүн олон жэлэй ногоо, кукуруза ехээр тарижа, шэмэтэ тэжээл элбэгжүүлхээр шиидээ.

—Жэлэй туршада haадаг hүнэйнгөө гурбанай хоёр хубиие зундаа абадаг байхаар ажалаа эмхидхэхэ ёhотойбди,—гэжэ haалишад хэлэнэ. Дулаанай сагтал үнеэдээ ногоон тэжээлээр хангажа шадагдаха байна бшуу.

Энээнтэй дашарамдуулан, колхозой агроном Т. Ф. Власов ногоон конвейер эмхидхэхэ тухай лекци уншаа. Новосибирскэ областиин Чановско районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дүй дүршэлые лекцидээ дурдаhан байна. Жэл соо haагдадаг hүнэй 70 процентые, мяханай 80 процентые дулаанай сагта абадаг, ногоон конвейер ехээр хэрэглэдэг байгаа. Агроном Т. Ф. Власов гурбан политой тэжээлэй севооборотой малшадые танилсуулба. Тэндэхи парта кукуруза — намарай хара таряан—зелёнко болохо овёс таригдадаг. Севооборото иимэ тарилга хэхэдэ, малаа шэмэтэ тэжээлээр хүсэд хангаха арга олгогдодог юм.

Энэ фермынхид кукуруза тарижа ургуулха залуушуулай звено байгуулаа. Мүн ногоон конвейертэ тарилга хэхэ бэлэдхэл, бэлшээриин ургаса hайжаруулха хүдэлмэри өөhэдынгөө хүсөөр ерэхэ хабартаа ябуулхань.

Мүнөө агроном Т. Ф. Власов залуушуулай звенодо агротехническэ кружок эмхидхээд, кукуруза ургуулха агротехникын заабаритай танилсуулжа байна.

Шэнэ долоон жэл соо үйлэдбэриин оньhожоруулагдаха, автомадаар зэбсэглэгдэхэ тухайда Б. Ф. Сычковой уншаhан лекциие колхозниигууд ехээр hонирхоо. Малай фермэнүүдтэхи хүндэ хүдэлмэри (жэшээнь үнеэ haалга) оньhожоруулхада ямар ехэ удхашанартайе малшад ойлгожо абаа. Үнеэдые гараар haaхада хүндэ байдаг гэжэ haалишад hайн мэдэнэ. Оньhон аргаар haaхадаа, нэгэ haалишан 12 бэшэ, харин 3—4 дахин олон үнеэ haадаг болохо байна. Фермынгээ хүдэлмэриие барандань оньhожоруулха, зарим үнеэдээ уянгүйгөөр байлгадаг болохо дурадхал лекциин hүүлээр ороhон байгаа.

«Бүхы хүдэлмэреэ машинаар хэбэл, хүн зон бага хүлhэ абадаг болохогүй юм гү?» гэhэн асуудалтайгаар зарим haалишад лектортэ хандаа hэн. Лектор тодорхой харюу үгөө: «Энээнhээ айлтагүй. Фермэдэ хүдэлдэг хүн мүнөө абадагhaa багые бэшэ, харин ехэ олзо олодог байха. Юундэб гэхэдэ, машина ехээр хэрэглэхэ бүримнай ажалай бүтээсэ дээшэлхэ бшуу. Тиихэ тума эдеэ хоолой зүйл (хүдөө ажахыда haa) гаргаша багатайгаар аад, ехээр абтаха ха юм. Фермэдэхи хүдэлмэриин сүм оньhожоруулагдахада сүлөөрhэн хүнүүд колхозой ажахын ондоо hалбарида хүдэлхэ аргатай болохо».

Калининай нэрэмжэтэ колхозой hү haалиин фермэдэ коммунистическэ ажалай бригадын хүдэлжэ байдагые манай лекторнууд анхаралдаа абалсадаг. Бригадын залуушуул коммунистическэ ёhoop хүдэлхэ, hураха, ажаhууха уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай. Эдэнэй hураха, шэнэ ёhoop ажаhууха хэрэгтэнь туhалха гэжэ оролдодогбди.

Комбригадын гэшүүдтэ туhалха зорилгоор hуралсал эмхидхэхэ тусхай пункт эмхидхэгдээ. Долоон жэлэй hургуулиин багшанар бригадын залуушуулда ном заажа захаланхай.

Лектор Е. П. Неустроева ниитын гурим журам сахилга тухай лекци эдэ залуушуулда уншаа.

Манай лекторнуудэй бүлэг эрдэм ухаанай, шажанда эсэргүү тэмсэлэй асуудалаар хэдэ хэдэн лекци уншаха гэжэ бэлдэжэ байна. Партиин ЦК-гэй hүүлэй үеын Пленумүүдэй, КПСС-эй XXI съездын материалнуудые олониитэдэ ойлгуулха гэжэ оролдоно.

Б. Сычков,

Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи лекторнуудэй бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ.

Гурбан жэлэй соёлой добтолго

Һайшаалтай үүсхэл

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай түүхэ-филологиин факультедэй студентнэр үзэжэ байhан темэеэ бүри гүнзэгыгөөр шудалан, ээлжээтэ шалгалтадаа бэлдэхэ, хамтынгаа байрада, hуралсалай залнууд соо хэгдэдэг хүдэлмэриие өөhэдөө хэхэ үүсхэл гаргаад, тэрээнииень бусад факультедүүдэй студентнэр халуунаар дэмжээ.

Гурбан жэлэй соёлой добтолгодо эдэбхитэйгээр хабаадаха гэжэ институдай коллектив шиидэнхэй. Эндэхид шажанда эсэргүү пропаганда эрхилхэ 10 лекторые бэлдэжэ, республикын предприяти, колхоз, совхозуудаар 50-haa доошо бэшэ лекци уншуулха гэжэ хараалаад бэелүүлжэ эхилээ.

Бэе махабадаа улам hайжаруулха, оборонно хүдэлмэри эрхилхэ, дуунай, спортын болон бусад кружогуудые эмхидхэхэ хэрэгтэнь предприяти, колхоз, совхозуудай ажалшадта туhалха уялга абанхай. Тэрэшэлэн зунай амаралтын үеэр эхин, дунда hургуулинуудтахи кружогуудые хүтэлбэрилхынь тула 10 хүниие, пионерэй эмхинүүдые хүтэлбэрилхынь тула мүн 10 хүниие томилхо гэжэ шиидэбэ.

Институдай хүдэлмэришэд, алба хаагшад кафедрын кабиненүүдые арюун сэбэр байлгаха, таhалгануудаа студентнэрэй өөhэдөө сэбэрлэхэ, заhабарилха, дулаалха гэхэ мэтын хүдэлмэридэнь эдэбхитэйгээр туhалха гэhэн социалистическэ уялгаяа жэшээтээр дүүргэжэ байна. Тиихэдэ институдай багшанар эрдэм ухаанай, теоретическэ асуудалаар хэгдэдэг лекцинүүдэй шанарые эрид дээшэлүүлхэ, юрын хэшээл, шэнжэлэлгэ-туршалгын хэшээл эрхим hайнаар үнгэргэдэг болохо гэhэн уялгаяа баhал hайнаар дүүргэжэ байнхай.

Республикын ниислэл хотын hургуулинуудта эрхилэгдэдэг хүмүүжүүлгын, hуралсалай, туршалга-шэнжэлэлгын хүдэлмэритэй танилсажа, hайн дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо хэрэгтэнь гэгээрэлэй эмхинүүдтэ институдайхид эдэбхитэйгээр туhална.

Соёлой добтолгодо барандаа хабаадаха гэжэ шиидэhэн эндэхи студентнэр, багшанар политика болон эрдэм ухаанай асуудалаар 200 гаран лекци энэ жэлэй туршада уншаха байна. Институдайнгаа hуралсалай корпусой барилгада студент, багша бүхэн 20 час хүдэлмэрилжэ хурдадхалсаха гэжэ шиидэнхэй.

Институдай факультедүүд hуралсалай хүдэлмэриие нилээд hайжаруулаа. Түүхэ-филологиин факультедэйхид хэhэн хүдэлмэриингөө дүн hаяшаг гаргаа. Студентнэрэй семинартаа гү, али юрын хэшээлдээ оролдосотойгоор хандадаг болоhыень энэ шалгалтын дүн элеэр харуулба. Энэ факультедэй студентнэр хэшээлhээ гадуур хэгдэдэг ниитын хүдэлмэридэ бултадаа эдэбхитэйгээр хабаадана. Факультедэй 13 комсомолшууд городой дунда hургуулинуудта ошожо, пионернүүдэй дунда ябуулагдадаг хүдэлмэри hайжаруулхадань туhална. Спортын хэрэг эндэ нилээд hайжаруулагдаа.

Судна заhабарилгын заводой залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байрые студентнэр шефтээ абаад, тэндэ соёл гэгээрэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, тэдэнэрые габьяата ажалда зоригжуулна. «Коммунизмын ёhoop hураха, ажаhууха, хүдэлмэрилхэ» гэhэн лекци, хөөрэлдөө эмхидхэнэ.

Институдай багшанар, студентнэр ниислэл хотодоо, аймагуудаар лекци уншажа, КПСС-эй XXI съездын материалнуудтай ажалшадые танилсуулна.

Һуража, амаржа байхадаа, олоной газарта ябахадаа гурим журам hайнаар сахиха, бусадта жэшээ харуулха, хулигаануудтай, архиншадтай тэмсэхэдэнь милициин зургаануудта туhалха гэхэ мэтын хүдэлмэридэ институдай студентнэр эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо.

Энэ патриотическа үүсхэлые республикын бусад институт, техникумүүдэй коллективүүдэй халан абаа haaнь hайн бэлэй.

А. Малиев.

Библиотекэнүүд иимэл байха зэргэтэй

Мүнөө республикын библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXI съездын материалнуудые олониитэдэ ойлгуулхын тула ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Тусхай выставкэ, стенд эмхидхэхэ, долоон жэлэй түсэбэй удха харуулhан диаграмма, плакадуудые зуруулхаhaa гадна, энэ асуудалаар hонирхолтой хөөрэлдөө, лекци, асуудал харюугай үдэшэ гэхэ мэтые үнгэргэнэ.

Кударын аймагай Тамир тосхондохи библиотекэ газетэ, журналнуудhaa hонирхолтой статьянуудые түүбэрилэн абажа, тусгаар альбомуудые бэлдэhэн байна. Тэдэнь бригада, фермэнүүдтэ агитаторнуудаар дамжуулагдан эльгээгдээд, лекци, хөөрэлдөөндэ хэрэглэгдэнэ. Иимэшүү альбомууд Байкало-Кударын, Мухаршэбэрэй, Түнхэнэй, Сэлэнгын, Яруунын болон бусад аймагуудай библиотекэнүүдтэ хэгдэнхэй. Съездын материал шудалха, долоон жэлэй түсэбтэй танилсаха хэрэгтэ нилээд ехэ туhа хүргэнэ.

Колхозой, хүдөөгэй клубуудай эдэбхитэдтэй сугтаа библиотекын хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын асуудалаар аман үгын журнал эмхидхэнэ. Тэндэ суглараашад түрүү дүй дүршэл халан абадаг юм. Тамир тосхондохи хүдөөгэй библиотекэ «Калиновка тосхоной дабшалта» гэhэн В. И. Поляковой номоор уншагшадай конференци hаяхан үнгэргэжэ, нүхэр Н. С. Хрущевой нютагаархинай ямар амжалта, хайшан гэжэ туйлаhантай колхозниигуудаа танилсуулба.

Тэрэшэлэн Мухаршэбэрэй аймагай библиотекэ Никольскиин хүдөөгэй библиотекэтэй хамтаржа, «Съездhээ съезд хүрэтэр» гэhэн асуудалтай үдэшэ үнгэргөө. Тиихынгээ урда библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд колхозой бригада, фермэнүүдээр ябажа, съездын материалнуудаар хамтын уншалга, хөөрэлдөө хэhэн байна. Энээндэ зорюулагдан выставкэ, стенднүүд эмхидхэгдээ hэн. Тэрэ үдэшэ колхозой агрономууд, партийна организациин секретарь, haалишад, гахайшад болон бусад үгэ абажа hанамжа, дурадхалаа хэлээ. Мүн зарим haалишад шэнэ уялгануудые абаа.

Тарбагатайн аймагай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй, колхозно библиотекэнүүдтэй хамта «Залуу малшадай үдэшэ» үнгэргэхэнь. Арбан класс дүүргээд, колхоздоо хүдэлхэ залуушуулда комсомолой путёвко баярай оршон байдалда барюулагдаха юм. «Манай республика долоон жэл соо ямар болохоб», «СССР оромнай шэнэ долоон жэл соо» гэhэн стенднүүд энэ библиотекын уншалгын зал соо эмхидхэгдэнхэй.

Түнхэнэй аймагай библиотекэ И. Шамякинай «Криница» гэhэн номоор уншагшадай конференци хэхээ байна. Сэлэнгын аймагай библиотекэдэ Кузнецовой «Туужа домогой үргэлжэлэл» гэжэ номоор мүн иимэ конференци зарлахань.

Тарбагатайн, Хориин аймагуудай библиотекэнүүдэй хүдэлмэри нилээд hайжаруулагдаа. Манай түрүү библиотекэнүүд ажал-ябуулгаяа ажабайдалтай нягтаар холбодог боложо байнхай.

Р. Евграфова,

БурАССР-эй Культурын министерствын инспектор.

Оролдолгын ашаар

Моондын хүдөөгэй библиотекын 1951 ондо нээгдэhэнhээ хойшо Людмила Георгиевна Полубенцова тэрэниие даана. Анхан энэ библиотекэ байрааршье муухан, оройдоол мянгаад номтой байгаа. Комсомол басаган бэрхэшээлhээ тунхарингүй, түрүүшын үдэрhөө эдэбхи үүсхэл гаргажа, комсомолой организацитай холбоо барисаатай болоод, библиотекын эдэбхитэдые бүридүүлжэ эхилээ hэн. Залуу библиотекариин оролдоhоной ашаар уншагшадай тоо олошороо, уран hайханай үдэшэ, уншагшадай конференци үнгэргэгдэдэг, хөөрэлдөөн, лекци хэгдэдэг, харуулан ойлгуулха агитаци зохид hайнаар эмхидхэгдэдэг болонхой. Ажахын шухала кампаниин — үбhэ, таряа хуряалгын, малай үбэлжэлгын үедэ тэдээндэ хабаатай номуудай выставкэ эмхидхэдэг, элдэб зураг, плакат, диаграммануудые гаргадаг. Эдэбхитэд П. Гулин, П. Плотников, В. Журавлев библиотекын хүдэлмэридэ хабаадалсажа, гоёохо, шэмэглэхэ, ном тарааха хэрэгтэнь туhална.

Үнгэрэгшэ жэл энэ библиотекэдэ номой 27 выставкэ, хамтын 45 уншалга, хөөрэлдөөн хэгдээ. 5 нүүдэл библиотекэ холо hуудаг ажалшадта зорюулагдаа, эмхидхэгдээ. Һүүлэй үедэ 520 уншагшадтай болоо. Элдэб янзын 40 шахуу газетэ, журнал абтана.

И. Байкальский.

Нюдэ бүрлүүлнэ

1959 оной түрүүшын кварталай хоёр һарань үнгэршэбэ. Гэбэшье, мяха гүрэндэ тушааха кварталай түсэбэй дүүргэлтэ республикын олон аймагуудта тон муу байһаар. Жэшээнь, мартын 1-нэй мэдээгээр Мухаршэбэрэй аймаг түсэбөө 41,3 процент, Хориин—47,4 процент, Прибайкальска—44 процент дүүргээд байна. Зарим колхозууд мяха тушааһан нэрэ зүүхын тула хүсэд шахагдаагүй, туранхай мал тушаажа, нюдэ бүрлүүлнэ.

Колхозой түрүүлэгшэ:
—Тажаа поршоонхошье гахай ха юм,
Тахяагай дальбараашье шубуун ха юм,
Туранхайшье һаань, нюдөө аняад,
Тушаажал байя! Бэшэжэл бай!

Ф. Балдаевай зураг.

Гектарай 350 центнер ургаса абаха

Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид хабарайнгаа тарилгада бэлдэжэ байна. Илангаяа шэмэтэ ургамал—кукуруза тарилгада онсо анхарал хандуулагдана. Эндэ кукуруза ургуулха оньһожоруулагдаһан хоёр агрегат эмхидхэгдээ һэн. Дүршэлтэй механизатор А. Федосеевэй даадаг агрегадайхид кукуруза тариха 50 гектар газарта наг шэбхэ гаргажа дүүргэбэ. Мүн саһаншье горьтой тогтоогдоһон байха.

Энэ түрүү агрегадайхид кукурузын гектар бүриһөө 350 центнерһээ доошо бэшэ ногоон набша абахаар шиидэбэ.

Тиихэдэ хадалан сабшаланда наг шэбхэ үнихэнэй гаргагдана. Мартын арбаад болотор тэрэнь дүүргэгдэхээр хараалагдаа.

— Сабшалангай га бүриһөө дунда зэргээр 16 центнер, шэлэгдэмэл газарай гектарһаа 20—25 центнер һайн шанартай үбһэ абахабди, — гэжэ луговодууд мэдүүлнэ.

С. Ангабаев.

Курумкан.

Лотерейн билет тараалга

1959 ондо гаргагдаһан шүүбэритэ лотерейн билет тараагдажа эхилһээр һара боложо байна. Энэ хугасаа соо эльгээгдэһэн бүхы биледэй хахадһаань һураггүй ехэ хубинь худалдагдаад байха юм.

Абаһан биледүүдээ олохон аймагууд худалдажа дүүргээ. Республикымнай ажалшад лотерейн билет худалдан абахые ехээр хүсэдэг болоо. Мүнөө жэлдэ гаргагдаһан лотерейн билет урдань гаргагдаһан лотерейһээ нилээд илгаатай. Юуб гэхэдэ, шүүбэритэ лотерейн энэ биледэй сэн табан түхэригтэ бэшэ, гурбан түхэригтэ, тэрэшэлэн гаргагдаһан бүхы лотерейн 40 процент бэшэ, 50 процентнь шүүхэ байна.

Энэ жэлэй лотерейн билет урда жэлэйхидэ орходоо һураггүй олоор шүүбэридэ тудаха юм. Тусхайлан хэлэхэдэ, нэгэ разрядай лотерейдэ «Волга» маркын хоёр, «Москвич» маркын дүрбэн автомашина, нэжээд байратай туд бүридөө 10 мянган түхэриг сэнтэй табан гэр, ИЖ-56 маркын 14 мотоцикл, туд бүридөө 9800 түхэриг сэнтэй ИЖ-52 маркын 13 мотоцикл, хорин пианино, 151 баян, аккордеон, гармони, хэдэн зуун радиоприёмник, телевизор, ковёр, хубсаһа угаадаг, оёдог машинанууд, часы, велосипед, холодильник болон бусад тудаха.

Нэгэ разрядтань 34 мянган эдлэл шүүбэридэ тудаха юм. Гадна, 366 мянган түхэриг мүнгөөр шүүгдэхэ.

1959 ондо гаргагдаха бүхы шүүбэритэ лотерейгээр 86 «Волга» автомашина, 172 «Москвич», 215 гэр, М-52 маркын 559 мотоцикл, ИЖ-56 маркын 602 мотоцикл, 860 пианино, 860 баян, 1290 аккордеон, 7353 радиоприёмник, 1720 телевизор, 38700 фотоаппарат, мүн буу, велосипед, часы, оёдолой машина болон бусад эдлэл олоор шүүгдэхэ болоно.

Шүүбэри 1960 оной июниин 30 хүрэтэр түлэгдэхэ. Тэрээнэй тираж байгша оной апрелиин 15-да болохо байна.

М. Халбаев.

Малшадые эд бараагаар таһалдуулнагүй

Мухаршэбэрэй аймагай эд хэрэглэгшэдэй союзай кооператорнууд (түрүүлэгшэнь нүхэр Зверьков) аймагайнгаа колхозууд болон совхозой малшадые эд бараа, эдеэ хоолой зүйлөөр хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна.

Партиин XXI съездын зарлагдаһанай һүүлээр аймпотребсоюз худалдаа наймаанай хүдэлмэри һайжаруулха тухай хэмжээ-ябуулга хараалһан байгаа. Тиигэжэ малай үбэлжэлгын үедэ малшадые эд бараагаар хангаха хүдэлмэри эрид һайжаруулжа, аяар 245 мянган түхэригэй наймаа хэһэн байна.

Аймпотребсоюзай автолавкын шофер Николай Чилимов олон жэлдэ автолавкада хүдэлжэ, малшадта хүндэлэгдэдэг болонхой.

Нүхэр Чилимов наймаатай гарахадаа аймагайнгаа олоихи гүүртэ, отарануудые тойрожо, захаһаань заха хүрэтэр ябадаг байха юм. Тиимэ эрьесэ хэхэдээ эд бүд, эдеэ хоолой зүйл элбэгээр абажа гарадаг. Мүн хэн юу захяа һэм, тэрэниинь абалсажа ябадаг байна. Тэдэнэй хажуугаар үхибүүдэй нааданхай, элдэб ном лавкадань байдаг.

Энэ наймаалагша үнгэрһэн жэлдэ малшадта 735 мянган түхэригэй бараа худалдаа. Тэрэнэй тоодо малшадай захяагаар абаашагдаһан оёдолой табан машина, гурбан радиоприёмник, ханын табан ковёр болон бусад олон үнэтэ зүйлнүүд бии.

Д. Колмаков.

КУЛЬТУРНА АЖАБАЙДАЛАЙ ХРОНИКО

ЛЕКЦИ УНШАБА

Хэжэнгын аймагай соёл Культурын байшанда залуушуулай вечер болоо. Вечер аймагай элүүрые хамгаалха таһагай комсомолой организаци эмхидхэһэн байна. Тэндэ «Ажамидарал, үхэл тухай эрдэм наука, мүн шажан юун гэжэ тайлбарилдаг бэ» гэһэн лекци аймагай больницын фельдшер Жамьянова уншаба. Суглараагшад лекци ехэ һонирхон шагнаа.

Д. Самбуев.

КОЛХОЗОЙ КЛУБТА

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой клубай хүдэлмэри һүүлэй үедэ нилээд һайжаруулагдаба. Колхознигууд үдэшэ бүри клубтаа сугларжа, кино, концерт харана, журнал, газетэ уншана. Залуушуул хатар наадашье эмхидхэнэ.

Колхоз 200 хүнэй һууритай шэнэ клуб барихаар хараалба. Хүгжэмэй элдэб инструмент абахань.

К. Бадмаев.

ЭЛЕКТРЫН ГЭРЭЛ НОСООГДОХОНЬ

Улан-Удэһээ татагдаһан ехэ хүсэтэ электролинеэр Мухаршэбэрэй колхозууд болон совхоздо электрын гэрэл үгтэхэнь. «Эрдэм» совхозой гурбадахи отделени дээрэ подстанци тодхогдоо. Тиигэжэ отделениинхид һаяар электричествотэй болохын тулада столбонуудые зоохо хүдэлмэри дүүргэжэ байна.

Ц. Бадлуев.

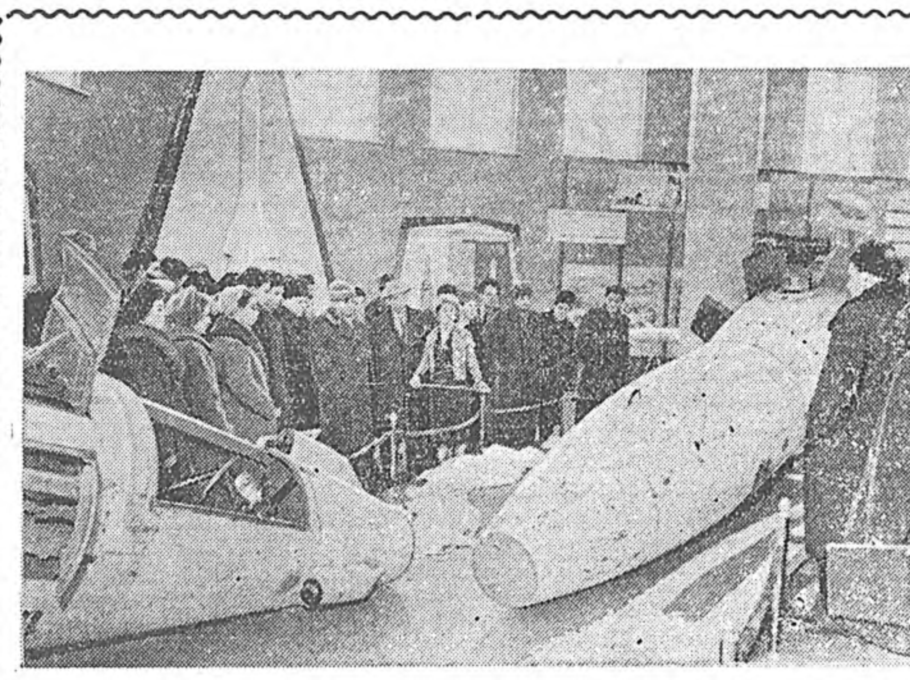

СССР-эй арадай ажахын хүгжэлтые харуулһан выставкын хэдэн павильонууд Москвада нээгдээ. Зураг дээрэ: «Наука» гэжэ павильондо орогшод А2 ракетын приборнуудай контейнерые хаража байна. (212 километр дээрэһээ һөөргөө газарта тэхэрин унаһан контейнер тэрэ хэбээрээ выставкэ дээрэ табигданхай).

ТАСС-эй фотохронико.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Советскэ правительственна делегациин Индидэ ошоод байһан тухай

СИНДРИ, мартын 3. (ТАСС). Индиин Синдридэхи химическэ томо комбинадые Советскэ правительственна делегаци мүнөөдэр ошожо хараа.

КАЛЬКУТТА, мартын 3. (ТАСС). Индидэ ошоод байһан Советскэ Союзай правительственна делегаци ороной шухала политическэ, экономическа, соёл культурын центр болоһо Калькутта городто мүнөөдэр ерээ.

Макмиллан Лондон бусажа ерэбэ

ЛОНДОН, мартын 3. (ТАСС). Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмиллан Советскэ Союзоор аяншалаад, мүнөөдэр Лондондо бусажа ерэбэ.

КНДР-эй засагай нютагай органуудай һунгалтын дүнгүүд

ПХЕНЬЯН, мартын 3. (ТАСС). Городуудай, уезднүүдэй болон хүдөөгэй арадай комитедүүдэй һунгалтын дүнгүүд тухай мэдээсэлые газетэнүүд мүнөөдэр толилоо.

Бүридхэлдэ абтаһан бүхы һунгагшадай 99,99 процентнь дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан байна. Депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэгшэдтэ дуугаа үгэлгэдэ хабаадаһан бүхы һунгагшадай 99,99 процентнь дуугаа үгэһэн байна.

Засагай городуудай болон уезднүүдэй органуудта 9.759 депутат һунгагдаа. Тэдэнэй 2.508 депутадынь эхэнэрнүүд юм; засагай хүдөөгэй органуудта 53. 882 депутат, тэрэ тоодо 13.708 эхэнэр һунгагдаа.

Корейн Ажалай партиие, республикын правительствые тойрон КНДР-эй бүхы хүн зоной бүри батата нягтаар жагсанги байһые засагай нютагай органуудай һунгалта үшөө дахин эли тодоор харуулба гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Санаар, һүрэлгөөр мүрысөөн Финляндида болоо

ХЕЛЬСИНКИ, мартын 3. (ТАСС). Үндэр табсан дээрэһээ санаар һүрэлгын уласхоорондын мүрысөөн үсэгэлдэр Коуволада болоо. Мэдээжэ немецкэ спортсмен Х. Рекнагель (ГДР) 228,4 очко абажа, эрхим үрэ дүн харуулаа (тэрэ 52,5 болон 56 метртэ һүрэһэн байна). 51 болон 55 метртэ һүрэжэ, 216,4 очко абаһан Финляндиин нашан Т. Кивеля хоёрдохи һуури эзэлээ.

49,5 болон 54,5 метртэ һүрэжэ, 213 очко абаһан советскэ спортсмен В. Санников гурбадахи һуури эзэлээ.

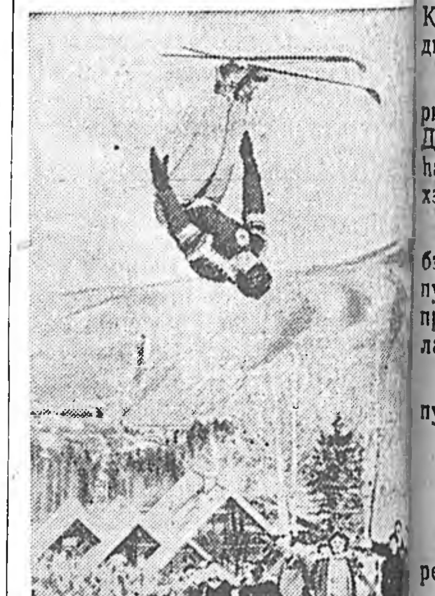

Америкын Холбоото Штадууд. Санаар... олимпийскэ чемпион, дэлхэйн чемпион урдань байһан норвежец Эриксен Колорадо штадта Эспенскэ санын һургуулида мүнөө үедэ багшалдаг юм. Зураг **дээрэ:** Эриксен агаарта санаар сахариулан эрьелдэжэ һүрэлгые харуулжа байна.

Ассошиэйтед Прессэй фото.

КНДР-тэ һуралсалай түлөөһэн болюулагдаба

ПХЕНЬЯН, мартын 3. (ТАСС). Арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ, һуралсалай эрхэ байдал улам һайжаруулха зорилгоор республикын бүхы һургуулинуудта һуралсалай түлөөһэ энэ оной апрелиин 1-һээ хүсэдөөр болюулха тухай тогтоол КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинет гаргаһан байна. КНДР-эй арадай ажахын түргэнөөр хүгжэһэнэй, гүрэнэй нөөсэлэлгэнүүдэй ургаһанай ашаар һуралсалай түлөөһэ болюулха аргатай болоо гэжэ тогтоол соо заагдана.

ОАР-эй Египедэй райондо дотоорой урьһаламжа гаргагдаба

КАИР, мартын 3. (ТАСС). 25 миллион фунтын шэнэ урьһаламжа 3,5 процент түрэсэтэйгөөр правительство мартын 2-то гаргаба гэжэ ОАР-эй Египедэй районой мүнгэн сангай министр Хасан Салах эд-Дин мэдээсээ. Энэ урьһаламжа нёдондо жэлэй октябрьда гаргагдаһан промышленна урьһаламжада нэмэлтэ болохо байна. Энэ хоёр урьһаламжа үйлэдбэриин программа болон проектнүүдые бэелүүлгэдэ, оронииe индустриализацилха табан жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ зорюулагдаха юм гэжэ министр хэлээ.

США-гэй оборонын министрын мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, мартын 3. (ТАСС). Космическа асуудалнуудай талаар түлөөлэгшэдэй палатын комиссиин заседани дээрэ США-гэй оборонын министр Макэлрой үсэгэлдэр үгэ хэлээ. Заседаниин үедэ Макэлрой ехэ зүрюу мэдүүлгэ хэһэн байна. Берлинэй асуудал эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай Советскэ правительствын дурадхалнуудһаа уламжалан һүүлэй үедэ Вашингтондо дайн сэрэг жүрөөдэһэн оршон байдалай тохёолдожо байһые энэ мэдүүлгэнь харуулна.

Комиссиин гэшүүдэй асуудалнуудта харюусахадаа, Макэлрой иигэжэ мэдүүлээ. Берлиндэ «аюултай байдалай» тохёолдоод байгаа һаань, США-гэй зүгһөө абтаха сэрэгэй хэмжээнүүдэй түсэбүүдые США-гэй штабуудай начальнигуудай нэгэдэмэл группын гэшүүд зорюута хаража үзөө.

Арадай Хитадта

МЕТАЛЛУРГИИН ШЭНЭ ПРЕДПРИЯТИНУУД

Хитадай Арадай Республикын ажалшад энэ жэлдэ 18 миллион тонно булад шудхажа гаргахын түлөө тэмсэжэ байна. Нүүрһэ, түмэрэй рудагаар баян ороной олон районуудаар металлургическа шэнэ шэнэ заводуудай барилга хэгдэнэ.

Жэшээлхэдэ Шаньдун провинцида 6 металлургическа завод баригдана. Цзинань городто жэлдээ 100 мянган тонно шэрэм үгэхэ хүсэтэй металлургическа завод ашаглалгада үгтэбэ. Мүн 2 томо доменно пеэшэн баригдаа.

Аньхуэй провинцида хэдэн шэнэ доменно пеэшэнгүүдэй баригдаһанай ашаар эндэхи металлургнууд үнгэрһэн январь һарада 100 мянган тонно шэрэм хайлуулба.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛ

Энэ хабар Хитадта 24 миллион гектарта намарай шэниисэ таригдахаар хараалагдана. Тиигэжэ нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада шэниисын талмай 370 мянган гектараар үргэдхэгдэхэ болоно.

Намарай шэниисын үндэр ургаса хуряахын тула гүнзэгыгөөр хахалха, үдхэнөөр тариха, уһалуурнин барилга үргэнөөр ябуулха гээшэ тон үлэ хашанартай гэжэ КНР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо Хэ Цзи-фэн ороной түбэй, баруун районуудай 10 провинцинуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ тэмдэглэбэ.

ТИБЕДТЭ ЕХЭ ХУБИЛАЛТАНУУД БОЛОНО

Урдань Хитадай эгээл гээгдэнги районуудай нэгэн байһан Тибет һүүлэй үедэ таниг-дашагүй болотороо хубилаа. Нютагай арад зон хитад арадай аха дүүгэй туһаламжаар өөрынгөө промышленность, транспорт байгуулжа байна. Шэнэ тосхон, һууринууд бодоно, гэр байра ехээр баригдана.

Тибедэй баруун захадахи Али гэжэ хадын районда богонихон болзорто 7 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра, худалдаа наймаанай олон предприяти, больница, амбулаторинууд баригдаа. Саһата хадын хормойдо түрүүшынхеэ хэдэн зуугаад гектар газар элдүүрилэгдэжэ, тарияашад хүдөө ажахын ургамалнуудай үндэр ургаса хуряажа эхилээ.

НҮҮРҺЭНЭЙ ШЭНЭ ЦЕНТР

Хубэй провинцида «Энань» гэжэ нүүрһэнэй томо центр байгуулагдажа эхилээ. Түрүүлэн тооложо үзэхэдэ, эндэ нүүрһэнэй баялиг 1.400 миллион тонно болохо гэжэ тухайлагдана.

Энэ ехэ барилга 1961 ондо дүүргэгдэжэ, жэлдээ 17 миллион тонноһоо ехэ нүүрһэ Ухань, Хуаншиин промышленна предприятинуудта үгэжэ байха юм.

Цзянсу провинциин паровозо-вагон бүтээдэг завод дээрэ 2 мянган мориной хүсэтэй тепловоз бүтээгдэбэ. Шэнэ локомотив час соо 120 километр түргөөр ябаха аргатай. **Зураг дээрэ:** шэнэ тепловоз. **ТАСС-эй фотохронико.**

БУЛАД ШУДХАЛГА 4 ДАХИН ЕХЭ БОЛОХОНЬ

Синьцзян—Уйгурска автономно областьдо энэ жэлдэ булад шудхалга, прокат үйлэдбэрилгэ нёдондо жэлэйхиһээ 4 дахин ехэ болгоогдохоор хараалагдана.

Энэ шэнэ түсэб областиин промышленна предприятинуудай түрүүшүүлэй һаяхан болоһон зүблөөн дээрэ абтаһан байна. Тиихэдэ эндэ станогуудые бүтээн гаргалга, нүүрһэ, нефть малталга, электроэнерги, цемент үйлэдбэрилгэ хоёр, хоёрһоо үлүүлэн дээшэлхэ юм.

КПСС-эй XXI СЪЕЗДЫН ДОКУМЕНТНҮҮДЭЙ СУГЛУУЛБАРИ

«Жэньминь Чубаньшэ» гэжэ хэблэл Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съездын шухала документнүүдэй суглуулбари хэблэжэ гаргаба.

Суглуулбарида «1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд» тухай Н. С. Хрущевой элидхэл, Н. С. Хрущевой элидхэл тушаа съездын баталан абаһан резолюци, нүхэр Н. С. Хрущевой түгэсхэлэй үгэ, мүн съездын нэгэн дуугаар баталһан «1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд» ороно.

(ТАСС).

СҮҮД

Хулгайшан баригдаба

Иволгын аймпотребсоюзай Оронгын сельпогой складые даагша Цырен-Ханда Очирова ехэ сэнгэй эд бараа үдэр бүри шахуу худалдажа абадаг болоһон байгаа. Тиихэдэ, тэрэнэй үбгэн Цырен Базаров жэл шахуу хаанашье ажалладаггүй, харин һамганайнгаа абажа үгэһэн мотоциклаар иишэ тиишээ гүйлгэжэ, архидажа ябадаг болобо. Гадна Оронго тосхоной тэг дунда Очирова хэдэн таһалгатай һайхан шэнэ гэр барижа ороһон байгаа. Гэртээ элдэб мебель абажа табяа.

Складые даагша Очировагай ехэ мүнгэ гаргашалжа, үнэтэй сэнтэй юумэ ходо абажа байһаниинь тус тосхонойхидой олоной дунда һэжэг түрүүлһэн байба. Гэбэшье тэрэнэй гэмтэ юумэ хэжэ байһаниие гэршэлһэн нэгэшье баримта олдобогүй. Очирова ажалдаа анхаралтайгаар хандадаг, саг соогоо тоосодог байба. Сельпогой правлени складые даагшадаа этигэдэг һэн.

Аймпотребсоюзай, сельпогой зүгһөө хэдэн дахин шалгалта хэгдэбэшье, Очировагай буруугаар тоосоо хэжэ байһан юумэ нэгэшье элирүүлэгдэбэгүй.

Харин прокуратурын эрилтээр тус сельпогой харилсаатай байһан, мүн эд бараа, эдеэ хоол тушаадаг бүхы организацинуудтай складые даагша Очировагай хэжэ байһан тоосоон шэнээр шалгагдаһан юм. Тиихэдээ эдэ организацинуудай тус складта юумэ тушааһан документнүүд шалгагдаа. Иигэжэ Очировагай гүрэнэй ехэ мүнгэ үбэршэжэ байһан ябадал элирүүлэгдэбэ. Жэшээлхэдэ, складые даагша ... оной ноябрь, декабрь соо У... Удын столовонуудай трестһээ ... гаргаһан 2265 түхэригэй улаан ... хи тушаажа абаһанаа нюуһан б... гаа. Ц-Х. Очирова 15388 түхэриг... фактура хоёр дахин тоосоо... оруулжа шадаһанай ашаар, 15... түхэриг мүнгэ үбэршэлһэн б... Мүн 16210 түхэригтэ юумэ колхо... тушаабаб гэжэ хоёр дахин хуур... тоосоо хээ. Иигэжэ 1956 оной ... тябрьһаа 1958 оной апрель боло... складые даагшаар ажаллаха ... раа, Очирова 57188 түхэриг гүрэ... мүнгэ үбэршэлжэ, өөртөө 10 мян... түхэригэй гэр бариһан, мотоц... ехэ сэнтэй ковёр, пальто гэхэ м... абаһан байгаа.

Тэрэнэй уршагта ябадалай ... рүүлэгдэхэдэ, Очирова үбэршэ... мүнгэеэ бултыень түлэһэн юм. ... публикын Верховно сүүдэй шии... бэреэр Очирова ажалай хэһээ ... һаруулгын лагерьта һуулгагдаба.

А. Хамаганов.

Бурядай АССР-эй Верховно сүүдэй гэшүүн.

Манай газетын удаадахи номер мартын 7-до гараха.

Редакторай орлогшо С. Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. зам. редактора — 32-74. отв. секретаря — 27-37. отделов партийной жизни — 21-05 экономики — 47-59. пропаганды и местной информации — 35-14. культуры и быта — 24-74, писем и рабселькоров 40-49, отдел переводов, корректорская — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н00979. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4799.